

Asker
kommune

TEMAPLAN NÆRING

2020 - 2032

14.sept.2021

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1 Sammen drag	4
2 Innledning	5
2.1 <i>Formål med temaplan næring</i>	5
2.2 <i>Rammer og mandat</i>	5
2.3 <i>Avgrensninger</i>	7
2.4 <i>Medvirkning og forankring</i>	7
2.5 <i>Iverksetting</i>	8
3 Status, trender, fortrinn og utfordringer	8
3.1 <i>Status for næringsutvikling i Asker</i>	8
3.2 <i>Trender</i>	10
3.3 <i>Særlige fortrinn</i>	11
3.4 <i>Utfordringer</i>	12
4 Næringspolitisk hovedvisjon og indikatorer	14
5 Innsatsområdene	15
5.1 <i>Eksisterende næringer (unntatt landbruk og opplevelsesnæringer)</i>	16
5.1.1 <i>Kunnskapsintensive næringer i privat sektor</i>	16
5.1.2 <i>Internasjonalisering og internasjonalt rettede virksomheter</i>	17
5.1.3 <i>Helse- og sosialsektoren i offentlig og privat sektor (inklusive barnehager)</i>	18
5.1.4 <i>Lokalt næringsliv</i>	18
5.1.5 <i>Undervisning, offentlig administrasjon og øvrige</i>	19
5.2 <i>Gründerskap og innovasjonsmiljøer</i>	20
5.2.1 <i>Gründerskap</i>	20
5.2.2 <i>Innovasjonsmiljøer</i>	21
5.3 <i>Landbruk (Jordbruk og skogbruk)</i>	22
5.4 <i>Opplevelsesnæringer</i>	23
5.5 <i>Nye næringer</i>	25
5.6 <i>Grønn konkurransekraft</i>	26
5.7 <i>Samarbeid og nettverk</i>	27
5.7.1 <i>Samarbeid, partnerskap og eierskap</i>	27
5.7.2 <i>Anskaffelser</i>	28
5.7.3 <i>Investeringer i Asker-funksjon</i>	29
5.8 <i>Omdømme og synlighet</i>	30
5.9 <i>Premisser utenfor temaplan næring</i>	31
5.9.1 <i>Infrastruktur og samferdsel</i>	31

5.9.2	Arealer og arealbestemmelser	32
6	Indikatorer.....	34
7	Konsekvenser.....	34
7.1.1	Økonomisk bærekraft	35
7.1.2	Miljømessig bærekraft	35
7.1.3	Sosial bærekraft	36
8	Vedlegg.....	37
8.1.1	Foreløpig tiltaksplan	37
8.1.2	Kunnskapsgrunnlag	37
8.1.3	Oppsummering av høringsinnspill.....	37
8.1.4	Næringsareal oversikt	37
9	Begrepsliste/definisjoner	38

(når innhold fra dokumentet publiseres i Framsikt skal det suppleres med relevante bilder)

Forord

Målet for næringspolitikken i Asker er å legge til rette for variert næringsliv, større verdiskapning og flere arbeidsplasser. Skal Asker lykkes med det må kommunen og næringslivet hevde oss i regional, nasjonal og internasjonal konkurranse med de aller beste – lokale markeder eller markedsplasser finnes knapt nok lenger.

Denne planen er en av mange planer som er omtalt i Askers planstrategi for 2020-2032. Kommuneplanens samfunnsdel, som er utarbeidet i tråd med FNs bærekraftsmål, er førende for alle. Temaplan næring utdyper kommuneplanens samfunnsdel med fakta, strategier og indikatorer, og beskriver kommunens arbeid med næringsutvikling og samarbeid med næringslivet med hovedvekt på de neste fire årene.

Vi liker å sette oss høye mål i Asker, og vår uttalte ambisjon for næringsutviklingen i kommunen, er intet mindre enn å bli ledende i landet. Temaplan næring peker således på åtte viktige innsatsområder:

- Eksisterende næringer
- Gründerskap og innovasjonsmiljøer
- Landbruk
- Opplevelsesnæringer
- Nye næringer
- Grønn konkurransekraft
- Samarbeid og nettverk
- Omdømme og synlighet

Kommunen er ansvarlig og medansvarlig for en rekke tjenester og tilbud i vårt lokalsamfunn, og det er en gjensidig avhengighet mellom den offentlige velferden og verdiskapningen i det private næringslivet. Kommunen trenger et livskraftig næringsliv med attraktive arbeidsplasser. Næringslivet trenger en strategisk plassering og tilgang til arbeidskraft, men også en lydhør og forutsigbar offentlig samarbeidspartner.

Siden arbeidet med denne planen startet, har det skjedd store endringer. Tre kommuner har blitt til én, covid-19-pandemien har dramatisk påvirket sysselsetting og verdiskapning og oljeindustrien er i endring. Dette utfordrer utvilsomt det økonomiske grunnlaget for våre visjoner og fremtidsplaner, men det åpner også opp for nye muligheter. Mer enn noen gang stilles det krav til næringslivet, der omstilling, digitalisering og bærekraftig utvikling er nøkkelord.

Asker kommune er opptatt av å lytte til næringslivets erfaringer og innspill. Temaplanen har blant annet et konkret tiltak om at ordfører tar initiativ til faste bedriftsbesøk – en tradisjon jeg selvsagt gjerne viderefører.

Opplevelsen av tett dialog og kontakt mellom næringslivet, folkevalgte og kommunens ansatte er både inspirerende og nødvendig. Bare på den måten oppnås partnerskap og godt samarbeid – og det må til om Asker kommune skal bli ledende i landet på næringsutvikling.

Lene W. Conradi, ordfører

1 Sammendrag

Temaplan næring bygger opp under kommuneplanens samfunnsdel der økning i befolkningen legger føringer for næringsutviklingen. Asker kommune legger vekt på å være attraktiv for både innbyggere og næringsliv. Temaplan næring omhandler målsettinger og strategier som er viktige for næringsklimaet i kommunen, men påpeker også interessefelleskap og samfunnsmessige forhold som påvirker næringsutviklingen. Temaplan næring er Asker kommunes plan og viser muligheter og potensial for en ønsket næringsutvikling.

Næringslivet, frivilligheten, innbyggere og kommuneorganisasjonen bidrar alle til en ønsket samfunnsutvikling. Næringslivet har forventninger til kommunen som planmyndighet, tjenesteyter, pådriver og tilrettelegger, men kommunen har også forventninger til at næringslivet er samfunnsansvarlig, bærekraftig og at det skapes lønnsomme arbeidsplasser med høyest mulig verdiskapning til fellesskapets beste. Et konkurransekraftig næringsliv har stor betydning for vårt lokalsamfunn.

Kommuneplan for Asker 2020–2032, Samfunnsdelen, legger premissene for temaplan næring. Asker kommune har valgt seks satsningsområder som bygger på bærekraftsmålene. Disse målene med tilhørende delmål er førende for alle åtte innsatsområdene og tilhørende strategier. I tillegg er føringer fra avsnitt 9.3 i Intensjonsavtalen fra 2016 for nye Asker lagt til grunn.

Den næringspolitiske hovedvisjonen er:¹

- ✓ **Asker kommune skal være ledende i landet på næringsutvikling.**

De næringspolitiske indikatorene er:

- ✓ **Asker kommune skal være blant topp 10 på samlet plassering i NHOs Kommune-NM.**
- ✓ **Asker kommune skal være blant topp 3 i Viken på samlet plassering i NHOs Kommune-NM.**
- ✓ **Veksten i arbeidsplasser skal minst være lik 50 % av veksten i befolkningen.**
- ✓ **Andelen som er bosatt og sysselsatt (kortreist) i egen kommune skal øke fra år til år.**
- ✓ **Det nasjonale jordvernmålet skal opprettholdes gjennom en nullvisjon på nedbygging og omdisponering av dyrket mark.**

Temaplan næring er i stor grad en utadrettet plan med innsatsområder i skjæringspunktet mellom viktighet for næringslivet og kommunens mulighet til påvirkning. Medvirkning fra og forankring mot næringslivet og ulike interesseorganisasjoner har gitt viktig innsikt og kunnskap som er hensyntatt i planen.

Et konkurransekraftig næringsliv med fremgang og vekst er avgjørende for at Asker skal opprettholde og finansiere gode og velfungerende lokalsamfunn. Privat og offentlig sektor må innrette seg mot et samfunn med global konkurransedyktighet, grønn vekst og lave utslipp.

Asker kommunes temaplan næring legger opp til å øke antall bærekraftige arbeidsplasser og tilhørende verdiskapning gjennom å tilrettelegge for at flere personer starter bedrift, at virksomheter i kommunen vokser, samt at nye virksomheter flytter til kommunen.

Temaplan næring har valgt åtte innsatsområder som samlet vil underbygge og utvikle Asker til å bli ledende i landet på næringsutvikling. Disse er; *eksisterende næringer, gründerskap og*

¹ [Intensjonsavtalen for den nye kommunen | Nye Asker avsnitt 9.3](#)

innovasjonsmiljøer, landbruk, opplevelsesnæringer, nye næringer, grønn konkurransekraft, samarbeid og nettverk samt omdømme og synlighet.

Alle åtte innsatsområdene og relevante delområder er omtalt i egne kapitler med generell beskrivelse, fakta, strategier samt tilhørende tiltak.

Noen innsatsområder er imidlertid definert å ligge utenfor og er således bare overordnet omtalt i denne planen. Disse områdene er: *arealer og arealbestemmelse* samt *infrastruktur og samferdsel*.

Som vedlegg til temaplan næring følger en tiltaksplan med leveranser og aktiviteter som er koblet opp mot strategier i hvert innsatsområde. Tiltaksplanen skal vurderes i forbindelse med Asker kommunes Handlingsprogram 2021–2024, og både kommunen, næringslivet og ulike interesseorganisasjoner vil være involvert i gjennomføringen av denne.

2 Innledning

2.1 Formål med temaplan næring

Temaplan næring bygger opp under kommuneplanens samfunnsdel der økning i befolkningen legger føringer for næringsutviklingen. Asker kommune legger vekt på å være attraktiv for både innbyggere og næringsliv. Temaplan næring omhandler målsettinger og strategier som er viktige for næringsklimaet i kommunen, men påpeker også interessefelleskap og samfunnsmessige forhold som påvirker næringsutviklingen. Temaplan næring er Asker kommunes plan og viser muligheter og potensial for en ønsket næringsutvikling.

Næringslivet er ikke nødvendigvis opptatt av kommunegrenser. Næringslivet er opptatt av lønnsomhet muliggjort av gode rammebetingelser som tilgang på kunder og leverandører, attraktiv beliggenhet, effektive nettverk og godt rekrutteringsgrunnlag. Samarbeid og utvikling av nettverk i regionen blir enda viktigere på grunn av økt urbanisering og med Oslo som vekstmotor i et felles arbeids- og boligmarked.

Næringslivet har forventninger til kommunen som planmyndighet, tjenesteyter, pådriver og tilrettelegger. Kommunen har forventninger til at næringslivet er samfunnsansvarlig, bærekraftig og at det skapes lønnsomme arbeidsplasser. Et konkurransekraftig næringsliv har stor betydning for Askers lokalsamfunn.

Asker kommunes overordnede visjon er å være *Ledende i landet på næringsutvikling*. Dette ble fastlagt av Fellesnemda for sammenslåing av kommunene Hurum, Røyken og Asker i 2016 og lå til grunn for næringsplanarbeidet som startet i 2018.² Asker kommune skal levere på denne visjonen gjennom samskaping mellom kommunen, næringslivet, innbyggerne og frivilligheten.

2.2 Rammer og mandat

Kommuneplan for Asker 2020–2032, Samfunnsdelen, legger premissene for temaplan næring. Asker kommune har valgt seks satsningsområder som bygger på bærekraftsmålene. Disse er:

- **Samarbeid om å nå målene**

² [Intensjonsavtalen for den nye kommunen | Nye Asker](#) avsnitt 9.3

- *Frivilligheten, næringslivet, kommunen og andre aktører deltar i gjensidig forpliktende samarbeid for å oppnå en bærekraftig utvikling.*
- **Bærekraftige byer og samfunn**
 - *Askersamfunnet har bærekraftige og samordnede bolig-, areal- og transportløsninger som tilrettelegger for smart samfunnsutvikling.*
 - *Askersamfunnet verner om og sikrer naturmangfoldet, kulturmiljøer og et aktivt og levende landbruk.*
- **Handling mot klimaendringene**
 - *Askersamfunnet er i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.*
- **God helse**
 - *Asker kommune samarbeider aktivt med innbyggere, frivilligheten og næringslivet for å møte fremtidens helseutfordringer.*
- **God utdanning**
 - *Barn og unge utvikler relevant kompetanse for fremtidens samfunn og arbeidsliv, med særlig vekt på yrkesrettede fag, teknologi, innovasjon og entreprenørskap.*
- **Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling**
 - *Askersamfunnet har en levende innovasjonskultur, en sikker digital infrastruktur av høy kvalitet og et attraktivt, inkluderende og bærekraftig næringsliv.*
 - *Askersamfunnet arbeider målrettet med innovasjon og digitalisering for å møte fremtidens utfordringer.*
 - *Askersamfunnet har et attraktivt og innovativt næringsliv som bidrar til arbeidsplasser og verdiskapning.*

Asker kommune har en tydelig ambisjon om samfunns- og tjenesteutvikling med høy grad av innbyggermedvirkning og samarbeid med næringslivet for å adressere disse bærekraftsmålene.

Kommunen skal legge til rette for at hele Askersamfunnet involveres i arbeidet med å nå målene. Samarbeid om å nå målene representerer muligheter for innovasjon med fokus på sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Bærekraftsmålene utløser nye behov for innovasjon og omstilling i kommunen og i samfunnet. Samarbeid på tvers av tjenesteområder, samfunnssektorer og forvaltningsnivåer er avgjørende for å oppnå en bærekraftig utvikling.

Gjennom en helhetlig tilnærming kan vi identifisere det vi skal oppnå, hvordan vi skal gjøre det, og samarbeide med innbyggerne og våre samarbeidspartnere i næringsliv, academia og frivillig sektor om å gjennomføre endringer og oppnå resultater.

Bærekraftige Asker Programmet skal sikre en helhetlig implementering av bærekraftsmålene i Asker kommune. Målene innarbeides i kommunens planprosesser og budsjetter gjennom måling, evaluering og rapportering. Målene danner også grunnlag for å inngå i innovasjonssamarbeid, prosjekter og prosesser med partnere lokalt, regionalt, nasjonalt og globalt.

I desember 2019 ble det gjennomført en U4SSC KPI- undersøkelse som en nullpunktmåling for programmet. Hovedfunnene fra KPI undersøkelsen støtter opp under utfordringsbildet i den langsiktige analysen som ble utarbeidet som grunnlag for kommuneplanens samfunnsdel.

Sosial ulikhet, transport og mobilitet, forbruk og ressursforvaltning utpeker seg som sektorovergrepene utfordringer for å nå bærekraftsmålene i Askersamfunnet. Videre viser undersøkelsen at digitalisering og smart teknologi har stort potensiale som driver og virkemiddel for en mer positiv samfunnsutvikling.

Temaplaner skal beskrive nødvendige endringer og strategier som bidrar til å løse bærekraftsutfordringene innenfor sitt temaområde. Temaplan næring blir derfor et viktig styringsdokument for næringsutvikling og næringsklima i Asker kommune når den er vedtatt.

De seks bærekraftsmålene ovenfor med tilhørende delmål er førende for alle de åtte innsatsområdene og tilhørende næringspolitiske strategier i Temaplan næring.

I tillegg er føringer fra Intensjonsavtalen for nye Asker kommune avsnitt 9.3 lagt til grunn. Disse er:

- a) Den nye kommunen skal være ledende i landet på næringsutvikling.
- b) Næringsutviklingen i den nye kommunen skal baseres på de lokale fortrinn i de ulike deler av kommunen.
- c) Den nye kommunen skal ha en særskilt satsing på å tiltrekke og støtte opp om gründere/entreprenører som ønsker å starte bedrift i kommunen.
- d) Næringspolitikken skal bygges opp rundt de etablerte bedrifter samt satsing på nyetableringer.
- e) Det etableres en strategi for opplevelsesnæringen i den nye kommunen basert på kystkultur, historie og reiseliv.

Landbruket med jordbruk og skogbruk spiller en aktiv rolle i Askers samfunnsutvikling, næringsliv og sysselsetting, men har ikke en egen temaplan. Sektoren er derfor omtalt i denne temaplanen.

2.3 Avgrensninger

Næringspolitikk er et stort og omfattende felt og det er viktig at planen ikke blir for omfattende. Planen omhandler for en stor del kommunens rolle som pådriver, tilrettelegger og samfunnsutvikler. Næringslivets tilbakemeldinger og behov er inntatt som viktige premisser for kommunens virksomhet.

Innsatsområdene *arealer og arealbestemmelser* samt *infrastruktur og samferdsel* er omtalt i andre temaplaner/saker og er derfor bare kort og overordnet omtalt i temaplan næring. Det er følgelig heller ikke satt opp strategier og tiltak innen disse områder.

Temaplan næring ble påbegynt og for en stor del ferdigstilt før opprettelsen av den nye kommunen. Deler av planen er derfor utarbeidet før vedtatt kommuneplan og planstrategi. Deler av planen kan derfor avvike noe fra Asker kommunes nå vedtatte plansystem.

2.4 Medvirkning og forankring

Temaplan næring er i stor grad en utadrettet plan med innsatsområder i skjæringspunktet mellom viktighet for næringsutvikling og kommunens mulighet til påvirkning. Medvirkning fra og forankring mot næringslivet og ulike interesseorganisasjoner har gitt viktig innsikt og kunnskap som er hensyntatt i planen. Medvirkning fra og dialog med næringslivsaktører er en forutsetning for å utvikle en treffsikker og økonomisk, miljømessig og sosialt bærekraftig næringspolitikk i Asker.

Det har vært avholdt to referansemøter/arbeidssamlinger med næringslivet og foreninger med ca. 50 deltakere hver gang, og det er foretatt intervjuer med utvalgte bedrifter fra ulike bransjer og fra ulike deler av den nye kommunen. I alt 40 bedriftsledere har tatt del i intervjuene.

I forkant av arbeidet ble det foretatt en spørreundersøkelse mot 200 utvalgte bedrifter i Asker, Røyken og Hurum for å finne ut hva som var viktigst for bedriftene. Det ble tatt hensyn til størrelse, geografi og bransje i utplukket av bedrifter. Resultatene var med på å forme de valg som er gjort på mandat i Fellesnemnda og på planens innsatsområder.

Temaplan næring er godt politisk forankret. Fellesnemnda, som var det politiske interimsstyret under prosessen med å etablere ny kommune, har hatt saken til behandling og til dialog to ganger i 2019, og det har vært to dialogmøter med formannskapet i Asker kommune i 2020. En siste og tredje runde med næringslivet ble gjennomført etter siste dialogmøte med formannskapet.

Noen nabokommuner og fylkeskommuner har vært invitert og involvert i å diskutere foreløpige resultater og som formell høringsinstans.

2.5 Iverksetting

Temaplan for næring inngår i Asker kommunes plansystem. Ansvaret for oppfølging av planen ligger imidlertid både hos kommunen og hos næringslivet. Det er viktig med et godt samarbeid mellom de ulike aktørene for å oppnå ønsket utvikling. Kommunen vil iverksette og følge opp planen gjennom de strategiske årshjulsprosessene og den ordinære virksomhetsstyringen.

Økonomiske konsekvenser av planen vil vurderes i forbindelse med de årlige handlingsprogramprosessene. Innsatsområder og strategier vil følges opp av relevante virksomheter gjennom utarbeidelse av konkrete tiltak i virksomhetsplanene.

Virksomheten strategi, næring og analyse har et særlig ansvar for å følge opp det løpende samarbeidet med næringslivet, gjennomføre aktuelle tiltak (jf. vedlagte tiltaksplan) og tilrettelegge for samarbeid med eksterne aktører.

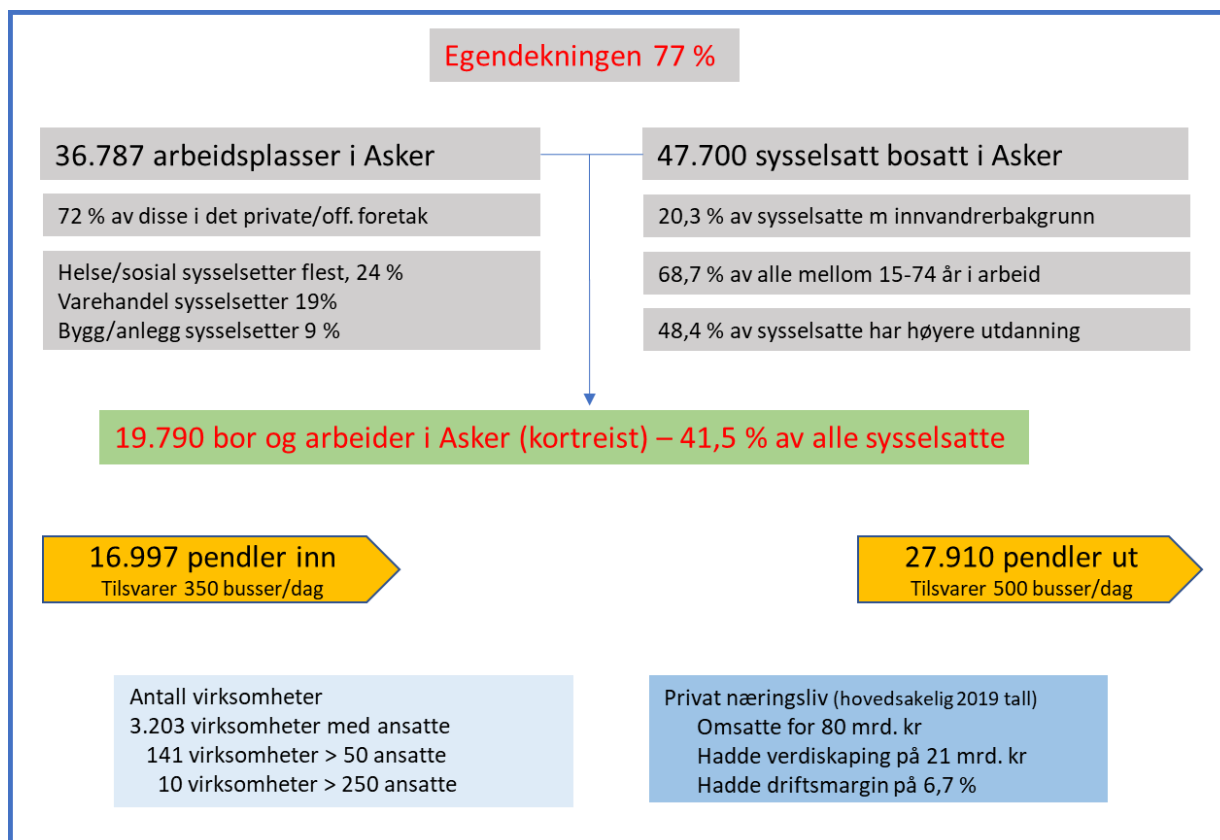
Næringslivet og næringsforeningen involveres tettere i fremtidig dialog og prosess rundt Temaplan næring. Gode kommunikasjonsprosesser er viktig for næringslivets eierskap til planen.

Kommunedirektøren vil årlig rapportere til kommunestyret om status for måloppnåelse og arbeidet med oppfølging av innsatsområder og strategier.

3 Status, trender, fortrinn og utfordringer

3.1 Status for næringsutvikling i Asker

Asker i tall pr. 1.1.2020 viser at egendekningen av arbeidsplasser er på 77 %, mens bare 41,5 % av nesten 48 000 sysselsatte bor og jobber i egen kommune. Sysselsettingsgraden (15–74 år) er på 69 %. Omtrent 28 % av arbeidsplassene er i offentlig sektor. Utdanningsnivået er høyt med 48,4 % av de sysselsatte som har høyere utdanning. Se figur nedenfor.

Asker pr. 31.12.2019

Sammenlignet med nabokommunene Drammen, Lier og Bærum er flere nøkkeltall nå og siste ti år ganske like. Dette gjelder dog ikke for den viktige egendekningen. Alle de 3 nabokommunene har over 100 % i egendekning, mens Asker har kun 77 %. Asker og Bærum har svært høyt utdanningsnivå.

NHOs Kommune-NM måler økonomisk bærekraft og potensial for vekst. Resultatene fra NHOs Kommune-NM viser hvor i landet næringsklimaet er best. Parametere som ligger til grunn for analysene, er satt sammen av tall fra SSB og Brønnøysund fra forrige hele år.

Kommuner som rangeres høyest er typisk sentralt beliggende på Østlandet, eller større by-, tettsteds-, utdannings- og høyteknologikommuner, eller kommuner knyttet til oppdrett og energiproduksjon. NHOs Kommune-NM har vært publisert siden 2012, og Asker rangeres på 13. plass i 2020.

Det er de relative plasseringer som måles, slik at f.eks. konjunkturforhold som gjelder hele landet får lite utslag. Parameterne er satt og valgt slik at kommunene gjennom sin næringspolitikk over tid kan påvirke egen plassering. Det er i alt 19 parametere som måles. Hovedgruppene er næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi. Foreløpig er ikke bærekraft og grønn konkurransekraft innlemmet som måleparametere. Sola, Oslo og Bærum har de siste årene toppet listen.

Tidligere Asker kommune har scoret best på næringsliv og kommuneøkonomi og svakest på demografi. Plasseringen har vært blant de øverste 10, men noe nedadgående de siste år. Tidligere Røyken kommune har scoret best på demografi, men har hatt for få arbeidsplasser og underdekning på kompetanseområdet. Plasseringen har vært mellom 25–50. Tidligere Hurum kommune har hatt for få arbeidsplasser, underdekning på kompetanse i tillegg til svak kommuneøkonomi. Plasseringen har vært mellom 180 - 220.

NHOs Kommune-NM 2020 (tall fra 2019)	Asker (nye)	Bærum	Kongsberg	Ullensaker	Lier	Ås
Totalt – samlet plassering	13	2	6	9	10	12
Del-plasseringer 2019						
• Næringsliv (4 parametere)	7	2	18	9	3	170
• Arbeidsmarked (4 parametere)	52	3	39	56	42	40
• Demografi (3 parametere)	95	76	57	1	46	8
• Kompetanse (3 parametere)	43	3	1	46	142	6
• Kommuneøkonomi (5 parametere)	7	1	34	8	22	6

3.2 Trender

Trender har betydning for hvordan Asker kommune må jobbe med næringsutvikling lokalt. De overordnede trendene forventes å vedvare og stiller nye krav til både kommune og næringsliv fremover. I arbeidet med lokal næringsutvikling må kommunen ta inn over seg at bedriftene i økende grad konkurrerer globalt om markedsandeler og kompetanse.

Næringslivet opplever skjerpet konkurranse. Produkter, forretningsmodeller og strategier blir kontinuerlig utfordret, og næringslivet er avhengig av å kunne respondere og endre seg raskt for å være konkurransedyktige. Raskere endringstakt gir også økte muligheter.

Digitalisering og automatisering gjør at bedrifter som tidligere har lagt sin produksjon til lavkostland kan hente produksjonen hjem. Arbeidskapasitet frigjøres og kan benyttes til mer verdifull innsats som igjen gir høyere verdiskapning, samtidig som det setter høyere krav til kompetanse.

Vekstmulighetene primært ligger innen kunnskapsintensive virksomheter. For mange vil jobbene i fremtiden kreve hyppige oppdatering av kunnskap når innholdet i jobben endres.

Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov. Næringslivet blir stadig mer bevisst sitt samfunns- og bærekraftsansvar. Både myndigheter, marked og innbyggere stiller stadig strengere krav til miljø og sosialt ansvar. Bærekraft er en konkurransefaktor.

Sammenfatningsvis legger næringsplanen følgende landsdekkende hovedtrender³ til grunn for næringsutviklingsarbeidet i kommunen. Disse er:

- **Globalisering**, der næringslivet er en del av globale verdikjeder og konkurrerer om marked og kompetanse. Geografisk lokalisering i forhold til marked er ikke nødvendigvis avgjørende, og tilgang til spesialkompetanse blir viktigere. Arbeidslivet blir i økende grad grenseløst.
- **Urbanisering**, der befolkningsveksten og produktiviteten er høyere i byer enn utenfor byer. Attraktive byer/regioner vinner konkurransen om høyutdannet arbeidskraft og kunnskapsintensive bedrifter.
- **Automatisering**, der kompetansebehovet endres og frigjør arbeidskapasitet. Den ledige arbeidskapasiteten kan benyttes til mer verdifull innsats som igjen gir høyere verdiskapning.

³ Kilde: NHO

Roboter og kunstig intelligens automatiserer arbeidsoppgaver. Cobots – der mennesker og maskin samarbeider – blir vanlig.

- **Digitalisering**, der en tredjedel av jobbene forventes å være digitalisert innen 20 år. Digitale tvillinger, digital representasjon av et fysisk objekt, er på fremmarsj. Yrker som krever lite utdanning, er ekstra utsatt for teknologiske nyvinninger, og innholdet i jobbene endres. Fjernarbeid blir enda mer vanlig i årene som kommer.
- **Disruptive teknologier og nye forretningsmodeller**, der teknologier driver frem nye forretningsmodeller og finansieringsmodeller. Bedrifter som ikke følger med i utviklingen, risikerer å bli utkonkurrert. Forretningsmodeller som bygger på tanker om kretsløp, utleie og gjenbruk, vinner terreng.
- **Raskere endringer**, der samfunnets endringstakt er økende og drives av digitalisering og disruptiv teknologi. Stigende endringstakt gir skjerpet konkurranse og økte vekstmuligheter for de tilpasningsdyktige. Denne trenden har betydelig påvirkning på hvordan folk oppdager, bedømmer og kommuniserer med bedrifter, og, til slutt, hvor og hvordan de kjøper varer og tjenester.
- **Bedrifter har kortere levetid**, der gjennomsnittlig levetid for de 500 største selskapene i USA er redusert fra 60 år på sekstitallet til å være under 20 år, og der mange av verdens mest verdifulle selskaper knapt er 20 år gamle. Tilliten til sosiale medier svekkes.
- **Regionalisering og ny infrastruktur**, der utbygging av infrastruktur gir nye muligheter for vekst for omkringliggende regioner som historisk har ligget utenfor hovedstadsområdet. Utbygging av vei- og tog-tilbudet knytter disse tettere sammen med vårt eget bolig- og arbeidsmarked.
- **Samfunnsansvar og bærekraft**, der det er viktig for næringslivet at deres produkter og tjenester produseres med lavest mulig miljøbelastning og bidrar til en god samfunnsutvikling, og at dette synliggjøres overfor marked, arbeidstakere og samarbeidspartnere. Nesten annenhver forbruker sier at de har avstått fra kjøp det siste året fordi dette kunne påvirke samfunnet negativt.

3.3 Særlige fortrinn

Askers beliggenhet i periferien av hovedstadsområdet gir både muligheter og utfordringer. Av særlige fortrinn kan nevnes:

- **Sentralt beliggende i Osloregionen**. Urbanisering og Oslo som motor for næringsvekst i regionen gir store fordeler for nabokommuner som Asker. Går det bra med Oslo, går det bra med Bærum, som igjen påvirker Asker positivt.
- **Tilgjengelige arealer**. Den nye storkommunen vil ha tilgjengelige arealer for lokalisering av arealkrevende virksomhet, f. eks langs E-134 og på Tofte.
- **Høyt utdannet befolkning**, der Asker ligger godt an i regionen for høyskole og teknisk naturvitenskaplig utdannet befolkning. Denne gruppen er også viktig for mer kommunale skatteinntekter
- **Kollektivknutepunkt for store deler av næringslivet**, der hoveddelen av verdiskapning, omsetning og antall arbeidsplasser er beliggende i sentrale Asker med god kollektivdekning.
- **Godt omdømme**, der Asker sammen med Bærum over lang tid har vært forbundet med et attraktivt bolig- og arbeidsmarked med kort avstand til storbykvalitetene som Oslo byr på.
- **Stort næringspolitisk engasjement**, der Asker har en stabil og forutsigbar politisk styring med gode samarbeidsrelasjoner og bred enighet om å tilrettelegge for et attraktivt næringsklima.

- **Bygd og naturpreget med lang kystlinje**, der Asker har unike kvaliteter og stort mangfold gjennom landsbygd, kyst og natur og med tettstedskvaliteter i sentrale Asker. Kommunen fremstår som et trygt og fint sted å bo og besøke.
- **God boligstandard og veldrevet kommune**, der Asker forbindes med store og romslige villaområder og en økende mengde leiligheter sentralt beliggende på tettstedene. Stabilt god kommuneøkonomi og ingen eiendomsskatt.
- **God næringsvariasjon og stedbundne fortrinn**, der Askers næringsliv kjennetegnes av mer enn 20 bransjesegmenter og om lag 15 ansatte i gjennomsnitt pr. bedrift. Flere store og stedbundne bedrifter danner et godt utgangspunkt for videreutvikling av tilhørende leverandørindustri

3.4 utfordringer

Asker kommune har utfordringer knyttet til alle de tre bærekraftsdimensjonene og endringsbehovet er stort. Klimaendringene er alvorlige, det forventes lavere økonomisk vekst, andelen yrkesaktive faller og ulikhetene i samfunnet øker. Bygg og anlegg, transport, IKT og matproduksjon er områder med stor miljøbelastning. Her er det et stort potensial for å fremme mer klimavennlige løsninger.

Kommunen skal føre en næringspolitikk som sikrer omstilling og en bærekraftig utvikling gjennom å være pådriver, tilrettelegger, tjenesteleverandør, arealmyndighet samt forbruker av ulike varer og tjenester.

Bærekraftig verdiskapning må levere på den triple bunnlinjen der samtidighet er ønsket og viktig. Rapportering på klimarisiko vil få en stadig mer fremtredende plass i en bedriftsleders hverdag. Investorer trenger mer og bedre informasjon om den finansielle risikoen som selskaper står overfor som følge av klima- og miljø-utfordringer.

Utfordringsbildet for næringsutvikling i kommunen er sammensatt av både nasjonale, regionale og lokale forhold, og de er gjennomgripende og treffer de fleste av kommunens tjenesteområder. Balansegangen mellom vekst og vern er krevende, og kommuneplanens samfunnsdel fastlegger vekst i befolkningen som igjen driver vekst i antall nye arbeidsplasser med tilhørende areal-, miljø- og klimapåkjenninger.

Asker kommunes temaplan næring legger opp til å øke antall arbeidsplasser og tilhørende verdiskapning gjennom å tilrettelegge for at flere personer starter bedrift, at virksomheter i kommunen vokser, samt at nye virksomheter flytter til kommunen.

Et konkurransekraftig næringsliv med fremgang og vekst er avgjørende for at Asker skal opprettholde og finansiere gode og velfungerende lokalsamfunn. Privat og offentlig sektor må innrette seg mot et samfunn med global konkurransedyktighet, grønn vekst og lave utslipp.

Asker konkurrerer med nærliggende kommuner om næringsetableringer, kompetent arbeidskraft og befolkningsvekst. Kommunen har konkurranse fra Ullensaker, Ås og Kongsberg i tillegg til nabokommunene Oslo, Bærum og Lier. Demografiutviklingen i befolkningen er vår akilleshæl i denne sammenheng.

NHOs næringsklimaundersøkelse for norske kommuner setter søkelyset på samfunnsansvar, læring av hverandre samt optimalisering av verdiskapningen. Rangeringen tydeliggjør forbedringsområder og hvordan kommunen kan agere utløsende slik at flere private og lønnsomme arbeidsplasser blir skapt, og er således en god indikator på utfordringsbildet knyttet til næringspolitikken i kommunen.

NHOs årlige rangering av norske kommuner danner en objektiv og god fremstilling av utfordringene som Asker kommune står overfor. De viktigste er:

- **Antall unge i forhold til (antall) eldre i arbeidsstyrken**, der Asker ligger på landsgjennomsnittet. Det blir avgjørende viktig for kommunen i årene fremover å stimulere til økt innflytting. Boligpolitikken er her et svært viktig virkemiddel der flere boligområder utvikles for å sikre et rimelig og attraktivt boligtilbud til spesielt barnefamilier og førstegangskjøpere f.eks. gjennom leie til eie ordninger
- **Netto innflytting**, der Asker over de senere år har hatt en merkbar tilbakegang. Den regionale konkurransen er økende med omkringliggende kommuner som tar andeler på vår bekostning. Omdømme, nærings- og boligmix, tettstedskvaliteter og kommunale tjenester er eksempel på noen viktige satsingsområder for å bedre vår posisjon.
- **Sysselsettingsandel**, der sysselsatte personer etter arbeidssted i egen kommune i prosent av befolkningen 16–66 år plasserer Asker langt under landsgjennomsnittet i 2020. Flere kortreiste og kunnskapsintensive arbeidsplasser er et satsingsområde i årene fremover.
- **Sysselsatte med bestått fagprøve**, der Asker i måling for 2019, sammen med Oslo og Bærum, ligger helt i bunn på landsbasis med bare et fåtall kommuner bak oss. Yrkesfagbransjene er store i Asker, og de mangler kvalifisert og kortreist arbeidskraft.
- **Arbeidsledige**, der Asker i måling for 2019 ligger så vidt over landsgjennomsnittet. Det er svært viktig sosialt og for kommuneøkonomien at flere av disse, herunder unge under 30 år samt innvandrere og flyktninger, kommer i arbeid og gjerne i vår egen kommune.
- **Næringsvariasjon, privat sysselsetting og befolkningsvekst** (og administrasjonsutgifter) er alle områder hvor Asker kommune er på ca. 50. plass, og dette må forbedres for at kommunen skal klatre mot topp 10 på samlet vurdering i NHOs rangering.

Kommunerangeringen alene gir ikke et fullstendig bilde av de utfordringer kommunen står overfor. Av lokale og kommuneinterne forhold kan følgende nevnes:

- **Asker syd**, der næringsutviklingsarbeidet legger til grunn at markedskreftene for investeringer er svakere enn i sentrale Asker. Infrastruktur, kollektivtilbud, arealkrevende næringsvirksomhet, landbruket samt opplevelsesnæringene er områder hvor kommunen kan agere utløsende for å tiltrekke investeringer (f.eks. gjennom en *Investor i Asker*-funksjon)
- **Arealeffektivitet i landbruket**. Det er en utfordring at den beste matjorda ligger der befolkningsveksten er størst. Alt tilgjengelig jordbruksareal bør tas i bruk, jordas kvalitet og fruktbarhet må opprettholdes for fremtidig matproduksjon og jordbrukets produksjonsressurser må sikres mot fragmentering og utbygging.
- **Nye næringer**. Sintef sin rapport om *Nye muligheter for Verdiskapning i Norge* lister opp seks hovedområder, hvor fem underområder er ansett å være realistiske mulighetsområder for ny næringsutvikling i kommunen. Asker kommune kan være lagspiller gjennom anskaffelser, eierskaps- og arealpolitikken.
- Kommunale **tjenester**, kultur, eldreomsorg, skoler og barnehager har stor betydning for bosetting og næringsutviklingen. Næringslivet påpeker særlig byggesakstjenesten som utfordrende der forutsigbarhet, servicegrad og *få til*-holdning ønskes i større utstrekning.
- **Akademia**. Etter at Varehandelens høyskole flyttet ut av Asker, har det ikke vært et utdanningstilbud ut over videregående nivå i kommunen. BI, helseutdanning Oslo Met og Simula har flyttet fra Bærum til Oslo. For Asker og Bærum, med kort avstand til flere universitetsmiljøer og høyskoler, er det likevel muligheter for å inngå samarbeid som

inkluderer det lokale næringslivet. Gjennomføring av utviklingsprosjekter, nye utdanningstilbud f.eks. på sirkulærøkonomiområdet er eksempel på realistiske løsninger.

- **Samferdsel.** Næringslivet i Asker setter gode samferdselsløsninger øverst på sin prioriteringsliste. Kollektivtilbudet er godt i sentrale Asker, men blir mindre dekkende for befolkningen og næringslivets behov jo lenger syd i kommunen en kommer. I 2021 vil det bli utarbeidet en temaplan for samferdsel der kommunens behov og muligheter for å påvirke samferdselsmyndighetene skal drøftes.

Asker kommune har god økonomi og et velfungerende næringsliv, men har utfordringer knyttet til demografi, arbeidsmarked og kompetanse sammenlignet med de ledende kommunene i Norge.

Både Asker og Bærum har de siste årene hatt en lavere vekst i både befolkning og sysselsatte enn Oslo og kommunene øst og nord for Oslo. Spesielt i Bærum har det vært liten vekst av arbeidsplasser. Asker har mål om å ta sin del av veksten i hovedstadsregionen, men hittil har ikke dette skjedd. Kommunene taper i konkurransen om tilflyttere fra andre deler av landet.

Næringslivet er i de fleste sammenhenger mer opptatt av gode rammebetingelser for sin drift enn hvilken kommune virksomheten fysisk er plassert i. Det betyr at kommuner som har felles bolig- og arbeidsmarked må samarbeide for sammen å bli attraktive for næringsvirksomhet.

4 Næringspolitisk hovedvisjon og indikatorer

Den næringspolitiske hovedvisjonen for Asker kommune, som beskrevet nedenfor, kommer i tillegg til de seks satsningsområdene fra kommuneplanens samfunnsdel. Den næringspolitiske hovedvisjonen er;⁴

- ✓ **Asker kommune skal være ledende i landet på næringsutvikling.**

De næringspolitiske indikatorene er:

- ✓ **Asker kommune skal være blant topp 10 på samlet plassering i NHOs Kommune-NM.**
- ✓ **Asker kommune skal være blant topp 3 i Viken på samlet plassering i NHOs Kommune-NM.**
- ✓ **Veksten i arbeidsplasser skal minst være lik 50 % av veksten i befolkningen.**
- ✓ **Andelen som er bosatt og sysselsatt (kortreist) i egen kommune skal øke fra år til år.**
- ✓ **Det nasjonale jordvernmålet skal opprettholdes gjennom en nullvisjon på nedbygging og omdisponering av dyrket mark.**

Indikatorene som her er koblet til NHOs Kommune-NM, er en vektet samling av totalt 19 nøkkeltall fordelt på områdene næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi.

Dette er en ambisiøs målsetting, og siste måling for 2019 viser at den regionale konkurransen er hard og at Asker kommune har store utfordringer knyttet til demografi og fagutdanning for å bedre sin posisjon. Det vil ta tid å forbedre aldersprofilen i befolkningen og på arbeidsmarkedet. Flere kommuner i Viken har klart å bedre innbyggerveksten samt fått drahjelp fra academia-institusjoner som ikke Asker har.

Vekst i arbeidsplasser forutsetter vekst i befolkningen. For å kunne opprettholde og styrke egenandelen må veksten i arbeidsplasser over tid minst tilsvare halvparten av befolkningsøkningen.

⁴ [Intensjonsavtalen for den nye kommunen | Nye Asker](#) avsnitt 9.3

Det er svært viktig at det etableres gode botilbud i Asker slik at befolkningen i arbeidsdyktig alder øker.

Sysselsatte i som bor i Asker, har høyt utdanningsnivå. Arbeidsplassene i Asker har generelt sett lavere krav til utdanningsnivå. Dette medfører at askerbøringene i stor grad pendler ut for arbeid, mens en stor andel av arbeidsplassene i Asker blir dekket opp av innpendlere.

I 2015 vedtok Stortinget en nasjonal jordvernstrategi. I vedtaket fastsatte Stortinget et mål om at den årlige omdisponeringen av dyrka jord må være under 4000 dekar. Hittil er ikke dette målet nådd, siden landet som helhet har omdisponert 8 000 - 12 000 dekar per år de siste tre år. Asker har heller ikke greid å innfri sin forholdsmessige andel.

5 Innsatsområdene

Asker kommunes temaplan næring legger opp til å øke antall arbeidsplasser og tilhørende verdiskapningen gjennom å tilrettelegge for at flere personer starter bedrift, at virksomheter i kommunen vokser og skaper et større overskudd, samt at nye virksomheter flytter til kommunen.

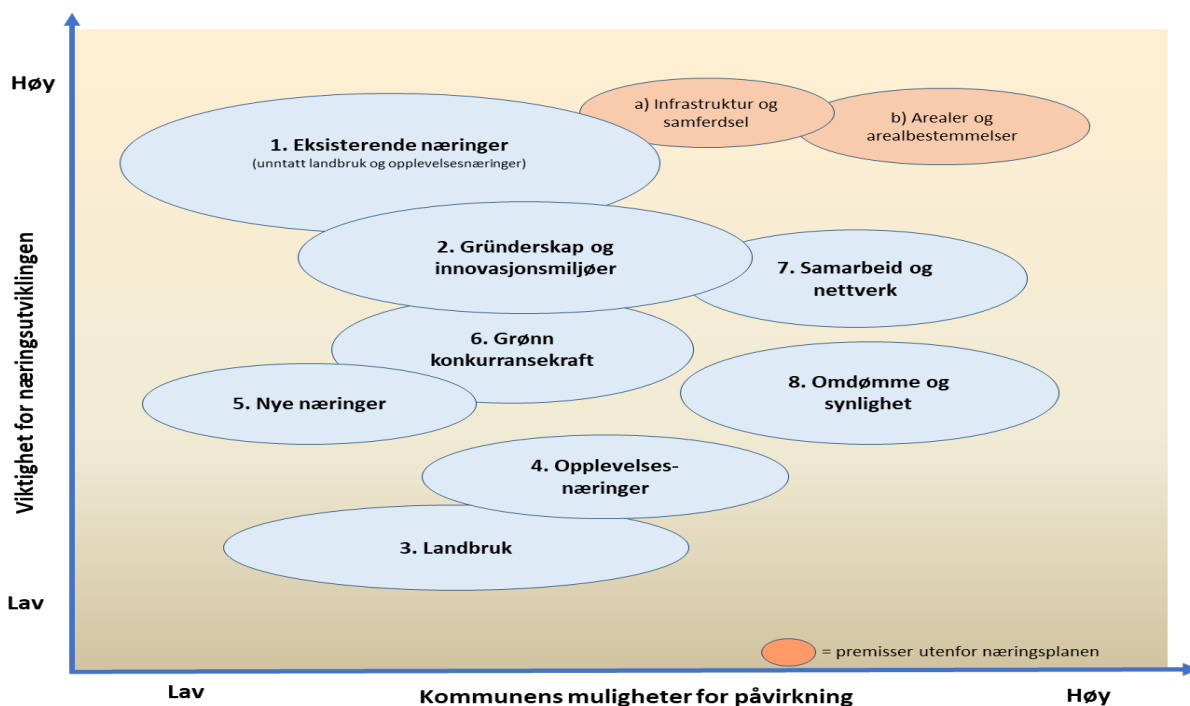
Faktorer som tilgjengelige og attraktive næringsarealer, tilgang på kompetent arbeidskraft og vekst i basisnæringer er eksempler på forhold som vil gjøre det attraktivt å etablere eller utvide næringsvirksomhet i kommunen.

Attraktivitet er mer enn bare næringsmessige forhold og besøksattraktivitet. Kultur- og handelstilbud, natur og gode møteplasser har også stor betydning for næringsutviklingen. Videre er kommunens attraktivitet, som et godt sted å bo og leve, styrket gjennom tilgang på attraktive boliger samt gode kommunale tjenester som skoler og barnehager. Dette er faktorer som også bidrar til styrket næringsutvikling.

Temaplan næring har valgt åtte innsatsområder som samlet vil underbygge og utvikle Asker til å bli ledende i landet på næringsutvikling. Innsatsområdene er valgt ut fra viktighet for næringsutvikling samt kommunens mulighet for påvirkning.

Eksisterende næringsliv er og blir det viktigste innsatsområdet, og i tråd med politiske føringer for planen. Videre er grønn konkurransekraft, gründerskap og innovasjonsmiljøer samt nye næringer valgt for å sikre fokus på viktige trender og nye muligheter som kommer. Vår rolle i det regionale bildet er svært aktuelt og sterkt poengtert av vårt lokale næringsliv, og satsinger her er reflektert i innsatsområdene samarbeid og nettverk samt omdømme og synlighet. Sist, men ikke minst, er landbruk samt opplevelsesnæringene valgt, da de representerer mye av identiteten og de flotte land- og fritidsområdene som Asker kommune byr på.

Noen innsatsområder er imidlertid definert å ligge utenfor og er således bare overordnet omtalt i denne planen. Innsatsområdene er illustrert i figuren under.

5.1 Eksisterende næringer (unntatt landbruk og opplevelsesnæringer)

Eksisterende næringer består av mer enn 20 ulike næringssegmenter, og de største i form av antall ansatte og verdiskapning kan inndeles i følgende delområder:

- Kunnskapsintensive næringer (herunder også internasjonalt rettede virksomheter)
- Helse og sosial (inkl. barnehager)
- Lokalt næringsliv (inkl. handel, bygg og anlegg, transport og lager samt servicenæringer)
- Undervisning, offentlig administrasjon og øvrige Internasjonalisering

5.1.1 Kunnskapsintensive næringer i privat sektor

Med kunnskapsintensive⁵ næringer menes næringer i privat sektor som krever gjennomgående høy utdanning hos ansatte.

Kunnskapsintensive næringer påvirkes av / er sensitive for nasjonale og internasjonale konjunkturer. Dette i motsetning til f.eks. varehandel og offentlig sektor. Går det bra for Norge, er det med andre ord ofte gode forutsetninger for de kunnskapsintensive næringene i Asker.

Mesteparten av verdiskapningen i Asker kommer fra de kunnskapsintensive næringene. Dette fordi næringen har mange ansatte, lønningene ligger over landsgjennomsnittet, deltidsarbeid er mindre utbredt, og foretakenes driftsresultat i overveiende grad er gode. I forhold til utdanningsnivået er Asker syd særlig underrepresentert i de kunnskapsintensive næringene.

⁵ Med kunnskapsintensive næringer menes bedriftene i næringene 05-09 bergverk, 10-33 industri, 58-63 informasjon og kommunikasjon, 64-66 finansiering og forsikring, 68-75 teknisk tjenesteyting og 86-88 helse og sosial der andelen ansatte med høyere utdanning utgjør mer enn 33 %

Både sysselsetting og offentlig sektor i Asker er avhengig av at egne kunnskapsintensive næringer fremstår som konkurransedyktige, da de tiltrekker seg attraktiv arbeidskraft og øker skatteinngangen til kommunen.

Utviklingen av, og evnen til, kunnskapsintensive næringer vil være avgjørende for grønt skifte i næringslivet både i Norge og i Asker.

Fakta (2019-tall)

- I alt 8935 sysselsatte
- Kunnskapsintensive næringer i privat sektor omsetter for 27,0 mrd. kroner
- Største foretak registrert i Asker er:
 1. Elopak, Wärtsila, Takeda og Tomra (industri)
 2. Visolit, Kongsberg Digital og IFS (Informasjon og kommunikasjon)
 3. Asker kommunale pensjonskasse og ABBS Pensjonskasse (finans og forsikring)
 4. NKT HVC, RAC Norway og TGS AP Investment (tjenesteyting og eiendomsdrift)

5.1.2 Internasjonalisering og internasjonalt rettede virksomheter

En stor del av næringslivet i Asker konkurrerer i et globalt marked. Det gjelder ved kjøp og salg av varer og tjenester, men også med tanke på de ansattes kompetanse. Store internasjonale selskap har betydelig satsing på rekruttering av spesialistkompetanse. Energisektoren i Norge konkurrerer for eksempel innbyrdes om tilgang på kvalifisert arbeidskraft.

Oslo Handelskammer (Oslo Chamber of Commerce) er et eksempel på en instans som tilbyr praktiske tilrettelegging for utenlandsk arbeidskraft og deres familier. Asker har bedrifter som også utfører slike tjenester.

Enkelte arbeidssøkere har høyere utdanning og gode norskkunnskaper, men møter likevel utfordringer med å skaffe seg egnet jobb i Norge. Lokale bedrifter bør stimuleres til å ansette personer med flerkulturell bakgrunn med formell utdanning og/eller relevant erfaring.

Den internasjonale skolen på Drengsrud har et tilbud til engelskspråklige elever, noe som bidrar til økt internasjonal rekruttering.

Oslo kommune og Viken fylkeskommune blir svært viktig for Asker i det regionale og internasjonale bildet. Asker kommune har valgt medlemskap i Samarbeidsalliansen i Oslofjordregionen for å få regionen og kommunen på den internasjonale dagsordenen.

Fakta (2019-tall)

- Asker har innbyggere fra 140 nasjoner. De tre–fire siste årene har netto innvandring til Asker vært nedadgående.
- Sysselsatte med flerkulturell bakgrunn utgjør 9711, noe som tilsvarer 20,3 % av alle bosatte i Asker som er i arbeid.
- 69 % av innvandrere mellom 15–74 år er i arbeid.

- I flere næringer som servering, overnatting og bygg er innvandrere og innvandring en forutsetning for bedriftenes virke og vekst.

5.1.3 Helse- og sosialsektoren i offentlig og privat sektor (inklusive barnehager)

Helse- og sosialsektoren er den sektoren som har flest sysselsatte.. Dette har sammenheng med bredden og størrelsen på det offentlige tilbudet generelt og i kommunen spesielt. Økningen i helse- og velferdssektoren⁶ i Asker tilsier en økning i sysselsettingsbehov i årene fremover, og større enn økningen i befolkningen. Økte kostnader samt konkurranse om tilstrekkelig og kvalifisert arbeidskraft antas å bli en utfordring.

Sektoren er meget verdifull for Asker kommunes lokale sysselsetting og i liten grad avhengig av Norges konjunkturer. Den er kortreist og det er arbeidsplasser til både ungdom, voksne samt en andel ufaglærte. Sektoren er den eneste i Asker hvor det er nok arbeidsplasser og der utpendling teoretisk sett ikke skulle være nødvendig. Likevel er inn- og utpendlingen stor også på dette området.

Fakta (2019-tall)

- 8886 sysselsatte – største sektor og utgjør hele 24 % av arbeidsplassene i Asker
- Helse- og sosialsektoren er dominert av det offentlige.
- Private foretak registrert i Asker omsetter for 1 104 mill. kr.
- De største private foretakene registrert i Asker er Omsorgspartner, Stiftelsen Manifestsenteret og Oslo Sanitetsforening.

5.1.4 Lokalt næringsliv

Handelsnæringen med detaljhandel og grossisthandel er Askers nest største næring målt både i omsetning og i antall arbeidsplasser.

Varehandel over disk er desidert størst på Billingstad/Slependen, som har nærmere 50 % av all slik handel i Asker. Varehandel over disk i Asker syd er beskjeden grunnet blant annet et mer begrenset vareutvalg. Varehandel totalt i Asker er per innbygger likevel større enn i Bærum og ligger over landsgjennomsnittet.

Både handel, bygg og anlegg og servicenæringer er mindre avhengig av konjunkturer enn næringer av type olje og gass og eiendomsdrift. Veksten er først og fremst knyttet til veksten i antall innbyggere i Asker og virker dermed konjunkturdempende sammenlignet med import- og eksportnæringene.

De siste årene har særlig bygge- og anleggsbransjen hatt en gunstig utvikling. Med den tyngden denne næringen har i Asker syd, bidrar den til fremtidig utvikling og et mer robust næringsliv. Det er viktig å tilrettelegge arealer slik at bygge- og anleggsnæringen finner det attraktivt å drive i Asker.

⁶ [Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2021-2024 \(framsikt.net\)](#)

Handelen er truet av nye handelsformer på nett samt nedgang i personlig *ha på seg* - forbruk. Flere kjøpesentre og kjedebutikker har opplevd lavere omsetning. Justert for prisvekst og befolkningsøkning vil butikkhandelen vise nedgang i årene fremover. Ordinær butikkhandel må styrke seg i konkurransen med opplevelser, dyktige fagpersoner og personlig service som fortrinn. Gode opplevelser tilknyttet handel, restaurant, hotell og kulturnæringene bidrar til å øke Askers attraktivitet som bosteds- og arbeidskommune.

Handel i Asker er i stor grad bilbasert. Dette gjelder i Asker sentrum så vel som på mindre urbane steder. Handelsstanden opplyser at 75 % av all handel i Asker sentrum er basert på bruk av privatbil, noe som er i konflikt med bærekraftsmålene og kommunens ambisjon om å begrense klimautslipp. Handelsnæringen har utfordringer med å rekruttere fagkyndig lokal arbeidskraft, noe som gir økt innpendling.

Tjenesteyting som vaktmestertjenester, arbeidsutleie og mer personlig tjenesteyting som treningssentre, frisør, kroppspleie, fysisk eller psykisk velvære etc. representerer et stort mangfold, med økende omsetning de senere år. Bruk av ulike tjenester i hjemmet øker også i takt med velstandsnivået i befolkningen.

Transport og lager er en viktig næring i Asker med buss, tog, varetransport og lager. Selv om en stor del av de største aktørene (og arbeidsplassene) er regionale og ikke er registrert med Asker-adresse, er virksomhetene likevel lokalt forankret. Næringen er i sterk vekst tross klimautfordringene.

Fakta (2019-tall)

- 7057 sysselsatte i handel og 3450 i bygg og anlegg.
- 1556 sysselsatte i personlig tjenesteyting og 789 i transport og lager.
- Asker-bedrifter innen handel inkl. engros omsetter for 37,6 mrd. Kroner.
- Asker-bedrifter i bygge- og anleggsnæringen omsetter for 10,3 mrd. Kroner.
- Asker-bedrifter med personlig tjenesteyting omsetter for 626 mill. kroner.
- Asker-bedrifter innen transport og lager omsetter for 614 mill. kroner.
- De største foretak innen handel registrert i Asker er Varner Gruppen, Ikea og Møller Bil Vest.
- De største foretak innen bygge- og anleggsnæringen registrert i Asker er Asker Entreprenør, Bryn Byggklima og Haandverkerne.

5.1.5 Undervisning, offentlig administrasjon og øvrige

Undervisning, elektrisitet, vann/kloakk og offentlig administrasjon er viktig teknisk og sosial infrastruktur som sysselsetter omlag 4400 i Asker. Bare innen undervisning er det 2905 arbeidsplasser.

Siden næringene for det meste består av det offentlige som eier, har det ikke vært formålstjenlig å sette opp strategier og tilhørende indikatorer.

En annen viktig næring i Asker er overnatting, opplevelse og servering. På samme måte som landbruk er dette behandlet som et eget innsatsområde.

Strategi for eksisterende næringer

- Asker kommune skal bidra til å øke andelen kunnskapsintensive arbeidsplasser, herunder også innen forskning
- Asker kommune skal som arealmyndighet tilrettelegge for at næringsvirksomhet etableres med rett bedrift på rett sted
- Asker kommune og næringslivet skal sammen bidra til utvikling og forsvarlig bruk av ny velferdsteknologi og til mer aldersvennlige lokalsamfunn
- Asker kommune skal tilrettelegge for samarbeid med næringslivet og academia om innovasjonstiltak, herunder nye teknologiske løsninger og tjenester
- Asker kommune skal i arbeidet med tettstedsutvikling samarbeide aktivt med næringene handel, service- og personlig tjenesteyting
- Asker kommune skal sammen med bygge- og anleggsbransjen bidra til økt bærekraft gjennom fremtidsrettede energi- og klimavennlige løsninger
- Asker kommune og næringslivet skal sammen med Viken fylkeskommune stimulere til at flere tar fagutdanning
- Asker kommune skal i samarbeid med næringslivets organisasjoner og toneangivende bedrifter arbeide for økt internasjonal markedsføring og rekruttering
- Asker kommune skal med grunnlag i FNs bærekraftsmål legge til rette for best mulig rammebetingelser for næringslivet i utviklingen av Askersamfunnet

5.2 Gründerskap og innovasjonsmiljøer

5.2.1 Gründerskap

Statistikk viser at mindre enn tre av 10 gründerbedrifter lykkes etter fem år.⁷ Asker får flere enn 300 nye levedyktige små og store bedrifter hvert år. Disse nye bedriftene betaler skatt og sysselsetter igjen andre som også betaler skatt. I Asker står det private næringsliv for 72 % av arbeidsplassene. Det offentlige virkemiddelapparatet har mange statlige ordninger som bidrar med faglig hjelp, tilskudd og risikokapital til gründere. Asker og Bærum har, sammen med Viken fylkeskommune, en velfungerende og mye brukt etablerertjeneste. Erfaring har vist at konkurranse mellom gründere om kommunale tilskudd til gode prosjekter har ført til utløsning av statlige midler som ellers ikke ville ha funnet sted.

Ungt Entreprenørskap Viken⁸ er en frivillig organisasjon finansiert hovedsakelig av fylkeskommunen og med støtte fra medlemskommunene, herunder Asker. Asker kommune deltar aktivt sammen med næringslivet og bistår i juryer og kåringer.

Asker kommune har flere initiativ på området sosialt entreprenørskap og har bidratt til Håndbok i sosialt entreprenørskap utgitt av Kommunenes Sentralforbund (KS). KS sammen med Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til Asker kommune som et eksempel på god gjennomføring av sosialt entreprenørskap.

⁷ Oreld, *Gründerboken* (Hegnar media, 2018)

⁸ Ungt Entreprenørskap, www.ue.no

Utgangspunktet for kommunen er at sosiale entreprenør på sikt skal ha en økonomisk bunnlinje og drive forretningsmessig. En viktig del av kommunens tilrettelegging for gründerskap handler om å heie på alle som starter egen bedrift.

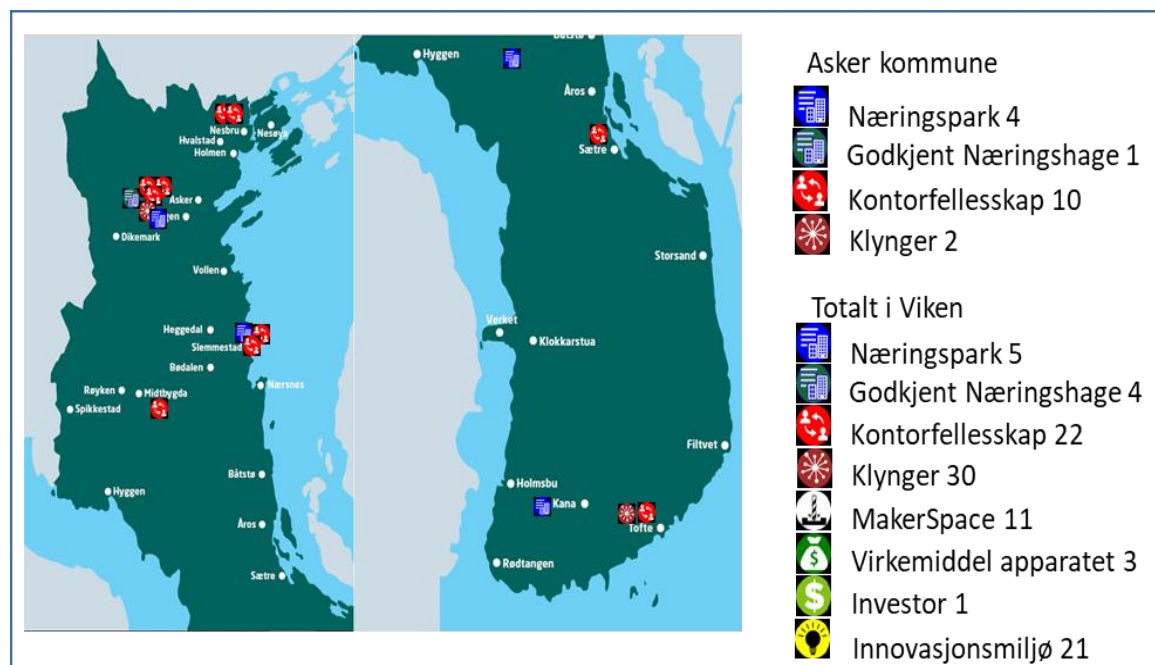
Fakta (2019-tall)

- 1100 foretak startes i nye Asker hvert år, ca. 1/3 er aksjeselskaper.
- Etablerertjenesten i Asker og Bærum tilbyr bl.a. førstelinjetjeneste, kurs og aktiviteter, individuell veileidning og oppfølging, programmer for innvandrere og engelspråklige etablererkurs samt næringsfaglige vurderinger (for NAV).
- Asker kommune har avtale med og deltar aktivt med Ungt Entreprenørskap i skolen
- Innovasjon Norge bistår ca. 2 % av alle gründere med tilskudd og risikokapital.
- Asker kan vise til vellykkede sosiale entreprenører som Sisters i Business, Kime, Gammel Nok.

Strategi for gründerskap

- Asker kommune og Viken fylkeskommune skal sammen arbeide for økt overlevelsesrate blant nyetablerte selskaper
- Asker kommune og næringslivet skal sammen tilrettelegge for sosiale entreprenører
- Asker kommune skal sammen med Bærum kommune og Viken fylkeskommune videreføre etablerertjenesten
- Asker kommune skal videreutvikle samarbeidet med Ungt Entreprenørskap for å styrke dialogen mellom næringsliv, gründere og skolene i kommunen
- Asker kommune skal bidra til at det skapes virtuelle og fysiske møteplasser for gründere

5.2.2 Innovasjonsmiljøer

Det er mange innovasjonsmiljøer i Asker og i nabokommunene. De aller fleste er eid av private gjennom kontorutleieselskaper, og det er lite samarbeid mellom de ulike innovasjonsmiljøene. Gjennomførte dialogmøter viser at det er et behov for tettere og mer formalisert samarbeid mellom innovasjonsmiljøene og blant gründere. Et slikt samarbeid må ha en daglig leder-funksjon med

ansvar for oppbygging, utvikling og senere drift. Det finnes støtteordninger for en slik modell hos Innovasjon Norge.

Fakta (2019-tall)

- Asker har omtrent 10 co-working/innovasjonsmiljøer for utvikling av bedrifter.
- De største co-working/innovasjonsmiljøene er Viken Space (AskersHus), Gowork, Evolve, Rightsize, Colab, 3475 Sætre samt Tofte Næringspark.
- Ca. 200 gründere har plass i disse miljøene.
- Gründere betaler selv for kontorleie og eventuelle fellesaktiviteter.

Strategi for innovasjonsmiljøer

- Asker kommune og næringslivet skal bidra til å styrke samarbeidet mellom co-working/innovasjonsmiljøene i kommunen, gjennom blant annet etablering av nettverk
- Asker kommune skal aktivt jobbe sammen med Oslo-regionen og Viken fylkeskommune om kompetansetilbud til co-working/innovasjonsmiljøer og unge vekstbedrifter

5.3 Landbruk (Jordbruk og skogbruk)

Askers vakre kulturlandskap byr på muligheter for naturopplevelser og understreker en landlig, men likevel sentral beliggenhet. Landbruket karakteriseres av varierte produksjoner og små og store bruk. Korn og gras dominerer jordbruksproduksjonen i Asker, men det er også innslag av bær-, frukt- og grønnsaksproduksjon.

Av husdyr er det ammeku, øvrig storfe og sau som dominerer. Landbruket i Asker vektlegger også andre verdier utover den tradisjonelle produksjonen. Flere gårdbrukere har startet opp med ulike tilleggsnæringer som utmarksopplevelser, selskapslokaler, *grønn omsorg* og *inn-på-tunet*-produkter.

Kommuneplanens samfunnsdel slår fast at det skal legges til rette for økt verdiskapning i landbruket, samtidig som kommunen skal sikre viktige jordbruksområder og gjennom en nullvisjon redusere nedbygging og omdisponering av dyrket mark. Utvikling av nye produkter i landbruksnæringen, økt arealeffektivitet samt målrettet bruk av bygdeutviklingsmidler er viktige satsingsområder.

Innovasjon Norge deler ut midler til prosjekter innen tradisjonelt landbruk og bygdeutvikling. Kommunen, gjennom Landbrukskontoret, forvalter en rekke tilskuddsordninger for både jordbruk og skogbruk som er forankret i jordbruksavtalen, og bistår med et generelt rådgivningstilbud til denne gruppen.

Askers sentrale plassering gjør at presset på jordressursene, i form av behov for arealer til utbygging og samferdselsformål, i dag er større enn noen gang. Det er en utfordring at den beste matjorda ligger der befolkningsveksten er størst. Matjord er en knapp og ikke-fornybar ressurs.

En av hovedutfordringene i landbruket er å benytte produksjonsmetoder og tilpasse produksjonsnivået slik at det ikke medfører forurensning av luft og vann, eller reduksjon av det biologiske mangfoldet. Biologiske ressurser skal forvaltes på en bærekraftig måte slik at både dagens befolkning og fremtidige generasjoner sikres tilgang på nok og trygg mat, og energi og virke fra skogen.

Klimaendringer, med temperaturøkninger, ustabil vær og endrede nedbørsmengder, påvirker matproduksjonen og forsterker mange av miljøutfordringene samfunnet opplever i dag, som bl.a.

avrenning og erosjon fra jordbruksarealer. Gjengroing er en trussel mot det biologiske mangfoldet og påvirker beitekvaliteten i utmark, samtidig som landskapet blir mer utilgjengelig.

Skogen har et mangfold av arter og livsmiljøer og er helt avgjørende i klimasammenheng (CO₂-lagring). Skog og jordsmonn i skog utgjør viktige karbonlagre, og et klimavennlig skogbruk kan bidra betydelig til reduserte klimagassutslipp. I tillegg er skogen også et viktig rekreasjonsområde for kommunens innbyggere.

Fakta (2019-tall)

- Jord- og skogbruksarealene i Asker utgjør 75 % av landarealene i kommunen med 42 000 dekar jord, 232 000 dekar skog, og 237 arbeidsplasser i form av lønnsinntakere (enkeltmannsforetaket kommer i tillegg).
- Det er totalt 122 foretak i kommunen som driver aktiv jordbruksproduksjon og mottar produksjonstilskudd.
- 59 % av jordbruksarealet blir brukt til dyrking av korn, 34 % til grovfôr. 97 % av jorda er av god kvalitet eller bedre.
- Omsetning (utenom enkeltmannsforetak) i landbruk ekskl. tilskudd var på 286 mill. kroner
- Av skogarealet i Asker er 70 % produktivt. Hogstkvantumet er på ca. 50 000 kubikkmeter per år.
- Omsetning (utenom enkeltmannsforetak) i skogbruk ekskl. tilskudd var på 55 mill. kroner
- Største foretak registrert i Asker er Billund Aquaculture Norway, Ravnsborg Gård og Solberg gartneri.

Strategi for landbruk

- Asker kommune skal stimulere til at omsetningen og verdiskapningen i landbruket øker gjennom økt arealeffektivitet, egnede tilleggsnæringer og nye produkter
- Asker kommune skal sikre viktige jordbruksområder og kulturlandskap i landbruket, og gjennom en nullvisjon unngå nedbygging og omdisponering av dyrket mark
- Asker kommune og landbruksnæringen skal i fellesskap arbeide for å redusere landbrukets belastning på miljøet, herunder avrenning til sjø og vassdrag
- Asker kommune og landbruksnæringen skal samarbeide om økt lokal matproduksjon og matsikkerhet herunder også salg av varer og tjenester direkte fra gård til forbruker
- Asker kommune skal bidra til innovasjon, samarbeid og fagnettverk i regionen gjennom dialog og møteplasser for landbruksnæringen
- Asker kommune og skognæringen skal i fellesskap legge til rette for et fortsatt aktivt skogbruk i kommunen, og jobbe sammen om initiativ som kan føre til etablering av ny industri basert på nasjonale bioressurser

5.4 Opplevelsesnæringer

I tråd med den nasjonale reiselivsstrategien *Verdifulle opplevelser*⁹ må opplevelsesnæringen ta steget fra å produsere tradisjonelle reiselivsprodukter til å samarbeide om å skape helhetlige

⁹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/naringsliv/reiseliv/id1338/>

opplevelsesprodukter som inkluderer kultur, mat, historie, natur og aktiviteter, i tillegg til transport og overnatting. Dette henger sammen med at de reisende stiller stadig høyere krav til innholdet i reiselivsproduktene og etterspør opplevelser som er ekte og unike.

Langs Askers 173 km lange kystlinje og i de ulike tettstedene er det en stor mulighet for ytterligere utvikling av bærekraftige opplevelser. Bærekraft er bevaring av natur, kultur og miljø, og styrking av sosiale verdier, helse og økonomisk levedyktighet.

I tillegg til hoteller, kultur-, idrett, kreative næringer og serveringssteder i de mer sentrale områder innbefatter næringen også hytter, campingplasser, gjestehavner, besøksgårder, ridesenter, gårdsutsalg med lokal mat, museer, gallerier og andre severdigheter. Små steder i kommunen er avhengige av gjester for å opprettholde et godt tilbud til besøkende og til de som bor der hele året.

Opplevelsesnæringene omfatter mange samfunnsområder og mange næringer. En del av opplevelsesnæringene er også knyttet til offentlig infrastruktur som skiløyper, gang-/sykkelveier, digitale turkart, fysiske arenaer, visuell opprusting og ikke minst kollektivtilbud. Opplevelsesnæringene med gårdsturisme bidrar til flere kortreiste arbeidstakere.

Kunst og kultur i ulike sammenhenger har betydelig verdiskapning i form av varer og tjenester som omsettes i et lokalt marked, som del av næringene reiseliv og IKT samt at de påvirker lokal og regionalt omdømme og stedsutvikling.

Egenverdien i idrett, friluftsliv og lek må også vektlegges. Idretten skal legge til rette for at hele befolkningen har mulighet til å delta i idrett og fysisk aktivitet på alle plan. Friluftsliv kan i stor grad sidestilles med idretten som aktivitetsform i samfunnet.

Askers kollektivtilbud er for en stor del rettet mot reiser til/fra arbeid og skole. Tilbudet på kvelder og i helger innebærer at opplevelsesnæringene i hovedsak blir bilbasert. Asker kommune ser det som ønskelig at opplevelsesnæringer som er lokalisert utenfor de sentrale knutepunkter, prioriterer sin markedsføring overfor Askers egne innbyggere eksempelvis gjennom kanaler som Aktiv i Asker, AiA aktivitetsapp, lag og foreninger, frivilligheten og tilsvarende.

Det er også ønskelig at aktørene innen opplevelsesnæringene samarbeider seg imellom og i nettverk som f.eks. Visit Asker og Bærum, og at kommunen og næringene sammen lærer og høster erfaring fra andre turistkommuner.

Opplevelsen av natur- og kulturkvalitetene er fundamentet for opplevelsesnæringen også i et langsiktig perspektiv. Erfaringene fra etablerte reisemål er at den kommunale planleggingen må ta et helhetlig grep om utviklingen. Et helhetsperspektiv sikrer en bærekraftig utvikling som kan skape verdier også for generasjonene som kommer etter oss.

Fakta (2018/19-tall)

- Opplevelsesnæringene utgjøres av yrkesreisene (næringsliv), kurs- og konferansegjestene (næringsliv), dagsturistene (privat) og private turister som oppholder seg flere dager.
- Asker har 4029 fritidsbygninger og er Norges 10. største hyttekommune.
- Asker har ca. 150 000 kommersielle (hotell)overnattinger, herav 22 % internasjonale overnattinger. 71 % av hotellovernattingene er knyttet til næringslivet.
- Det er estimert at Asker har drøyt 500 000 overnattinger på hytter, campingplasser og havner.

- Samlet omsetning innen opplevelsesnæringene lokalt estimeres til 1 ½ til 2 mrd. kroner (private kultur-, kreative næringer og idretten kommer i tillegg)
- Asker har 1134 sysselsatte i overnatting og servering.
- De største hotell- og konferansesentrene er Scandic i Asker S, Holmen Fjordhotell, Thon Hotel Vettre, Quality Hotel Leangkollen, Sem Gjestegård og Holmsbu Badehotell.
- De største foretakene registrert i Asker er Eurest, Holmen Fjordhotell og Kajsas
- Norsk Friluftsliv representerer de 17 største og viktigste frivillige friluftslivsorganisasjonene i Norge. Til sammen er det 950 000 medlemskap fordelt på over 5.000 lag og foreninger over hele landet

Strategi for opplevelsesnæringer

- Asker kommune, næringslivet og tilhørende medlemsorganisasjoner skal fremme Asker som besøksdestinasjon gjennom videreutvikling av opplevelsesnæringene
- Asker kommune skal være en pådriver overfor overordnede myndigheter for å sikre bedre rammebetingelser for opplevelsesnæringene
- Asker kommune skal bidra til at opplevelsesnæringene og landbruksnæringen samarbeider tettere med maritimt næringsliv for å videreutvikle Asker som en maritim besøksdestinasjon

5.5 Nye næringer

Intensjonsavtalen¹⁰ fra 2016 for nye Asker kommune vektlegger tilrettelegging for ny næringsvekst. Innovasjon Norge peker på seks hovedområder med Bio-økonomi, Ren Energi, Havrommet (inkl. olje og gass), Helse, Kreative næringer og reiseliv samt Smarte byer som hovedkategorier for ny vekst. NHO foreslår i sin tur hovedkategoriene Helse, Mat fra havet, Fornybar energi, Smart og grønn transport, Gjenvinning av råstoff samt Infrastruktur og samfunnsikkerhet. Sintef sin rapport om *Nye muligheter for Verdiskapning i Norge* (se vedlegg) lister seks hovedområder, hvor fem underområder er ansett å være realistiske mulighetsområder for ny næringsutvikling i Asker kommune. Disse er:

- ✓ Utnyttelse av helsedata til næringsutvikling, herunder medisinsk teknologi og farmasi
- ✓ Ny industri basert på nasjonale bioressurser
- ✓ Hydrogen for klima og sikring av norske energiresurser (ledig domene)
- ✓ Gjenvinning av fosfor, metaller og krevende råstoff
- ✓ Samfunnsikkerhet og beredskap, herunder digitalisering ifm. vannforsyningen

Senter for Innovasjon og Læring (SEIL) er Asker kommunes sitt felles ressurscenter for tjeneste- og samfunnsinnovasjon. Senteret baserer seg på FNs bærekraftsmål og skal støtte kommunens virksomheter med nødvendig kunnskap, metodikk og verktøy. Senteret skal bidra til blant annet innovasjon, samskaping, prosjektstyring og digitalisering på tvers av kommunen.

SEIL består av prosjektledere og fagressurser innen fagfelt som for eksempel velferdsteknologi, skole- og barnehageutvikling, prosjektledelse, samfunnsvitenskap, tjenstedesign, ledelse, kommunikasjon, innovasjon og ikt/digitalisering. SEIL kan bli et viktig senter for nye næringer herunder å teste ut nye

¹⁰ [Intensjonsavtalen for den nye kommunen | Nye Asker](#) avsnitt 9.3

produkter og tjenester i kommunen sammen med lokalt næringsliv.

Fakta (2019-tall)

- Asker har bedrifter som er ledende innen sirkulærøkonomi – også internasjonalt.
- Eksempler på bedrifter er Cambi, Tomra, VEAS, N2Applied, Lindum Oredalen og Statskraft Tofte-
- SEIL – Senter for innovasjon og læring er Asker kommunes sitt felles ressurscenter for tjeneste- og samfunnsinnovasjon.
- Store investeringer i Slemmestad og på Tofte gir muligheter for ny næringsvirksomhet.
- Flere store og stedbundne virksomheter innen sirkulærøkonomien er et stort fortrinn.
- Programmene Bærekraftige Asker og Digitale Akershus er eksempel på samarbeid som skal huses fra SEIL.

Strategi for nye næringer

- Asker kommune skal gjennom samarbeid med lokale aktører stimulere til utvikling av nye produkter og tjenester på sirkulærøkonomiområdet
- Asker kommune og næringslivet skal sammen med Viken fylkeskommune stimulere til økt satsing og ny lokal næringsvekst innenfor bærekraftige energiformer
- Asker kommune skal gjennom Senter for innovasjon og læring (SEIL) og sammen med næringslivet bidra til digitalisering og en smartere kommune

5.6 Grønn konkurransekraft

Verden er avhengig av at det gjennomføres tiltak som virker for å redusere uønskede klimaendringer. Den globale klimapolitikken og akselererende teknologisk utvikling endrer rammebetingelse for norsk næringsliv.

Det foreligger nasjonalt 17 bransjerapporter¹¹ og tilhørende veikart som alle beskriver hvordan utslippene av klimagasser kan kuttes mot null i 2050, samtidig som næringene kan oppnå økt verdiskaping og nye arbeidsplasser.

Asker kommune har flere store og internasjonalt rettede bedrifter innen kategorien grønne næringer. Grønn vekst er økning i den typen økonomisk verdiskaping som gir lavere samlede miljøbelastninger.

En langsiktig utvikling av grønn konkurransekraft er avhengig av at private virksomheter ser mulighetene som ligger i det grønne skiftet. Asker kommune vil utfordre alle næringer i arbeidet med å nå klimamålene og være en pådriver gjennom bl.a. Bærekraftige Asker-programmet.

Alle bedrifter påvirkes av stedet der de driver virksomheten. Bedriftens uttalte prioriteringer og holdninger til bærekraft og tilhørende grønn omstilling er vesentlig for dens omdømme, ansatte og kunder. Kommunen sammen med interesseorganisasjoner og lokalt næringsliv kan aktivt påvirke til at grønn omstilling blir en indikator ved måling av næringsklima, f.eks. gjennom NHOs Kommune-NM.

¹¹ Regjeringen (2016), «Bedre vekst, lavere utslipp – regjeringens strategi for grønn konkurransekraft»

Fakta (2019-tall)

- Asker kommune legger FNs bærekraftsmål til grunn i all kommunal planlegging, og dette inkluderer tilrettelegging for næringslivet.
- No Waste har startet opp for å bli en mulig klynge for ombruk/gjenbruk og «grønn omstilling»-type bedrifter.
- Næringsforeningen og kommunen samarbeider om å øke kompetansen og kunnskapen om bærekraftige løsninger.
- Asker har store internasjonale bedrifter som arbeider med grønn konkurransekraft som Tomra, VEAS, Silva Green Fuel, Cambi og Elopak.

Strategi for grønn konkurransekraft

- Asker kommune skal sammen med organisasjoner og relevante kompetansemiljøer innen grønn konkurransekraft være en pådriver for grønn vekst i alle næringer
- Asker kommune skal i samarbeid med organisasjoner og relevante kompetansemiljøer videreutvikle bærekraftsnettverkene
- Asker kommune skal gjennom innkjøp og anskaffelser stimulere til grønn omstilling i leverandørmarkedet

5.7 Samarbeid og nettverk

5.7.1 Samarbeid, partnerskap og eierskap

Næringslivet er mindre opptatt av kommunegrenser, og for Asker kommune blir det viktig å samarbeide med tilgrensende kommuner, Viken fylkeskommune samt ulike instanser og interesseorganisasjoner for å se hele regionen i sammenheng.

Samarbeid med Bærum kommune er særlig viktig, både hva gjelder fellestrekk i nærings sammensetningen og lik kompetanse hos de sysselsatte. Bærum er også viktig siden kommunen dekker rundt en tredjedel av underskuddet Asker kommune har på arbeidsplasser innenfor egne kommunegrenser.

Oslo og Viken fylkeskommune er viktige samarbeidspartnere for Asker, og Asker kommune er medlem av Samarbeidsalliansen i Oslofjordregionen samt Ungt Entreprenørskap.

Asker kommune vektlegger forpliktende samarbeid med næringsforeninger, gründer- og innovasjonsmiljøer, entreprenørskap i skolen, reise- og opplevelsesnæringer samt handels- og sentrumsforeninger.

Kommunen ønsker å være en aktiv partner for lokale næringsklynger, akademia og tilsvarende kompetansemiljøer. Sammen med lokalt næringsliv og kommunalt eide selskaper kan kommunen gjøre seg relevant overfor regionale akademia-institusjoner, som f.eks. Campus bærekraft eller Campus sirkulærøkonomi, samt å støtte doktorgradsprosjekter innen næringssektoren på utvalgte fagområder.

Høy kvalitet, innovasjon og servicegrad på alle kommunale tjenester har stor betydning for bosetting og næringsutvikling. Næringslivet påpeker særlig byggesakstjenesten som utfordrende der forutsigbarhet, servicegrad og *få til*-holdning ønskes i større utstrekning.

At flere virksomheter og tjenesteområder i kommunen bygger opp under strategier og indikatorer i temaplan næring, vil bedre næringsklimaet i kommunen.

Innbyggertorg er nytt i Asker kommune og skal være et sted der alle er velkomne og der innbyggere og andre møter kommunen og kommunens tjenester. Dette inkluderer også næringslivet. For næringslivet er rådgivning i forbindelse med plan- og byggesaker, nyetableringer samt reiseliv viktig.

Fakta (2019-tall)

- Næringsavdelingen har to ansatte (nærings sjef samt rådgiver i 50 % stiling).
- Budsjettet i 2020 er på ca. 6 mill. kr.
- Kommunen er et aktivt medlem i flere næringslivsrettede organisasjoner. Noen av disse er:
 - Asker Næringsforening, Visit Greater Oslo (tidl. Akershus Reiselivsråd), Samarbeidsalliansen Osloregionen, Ungt Entreprenørskap, Energy Valley, No Waste samt Asker Sentrum
- Kommunen har eierinteresser i flere selskaper. Noen av disse er:
 1. Askerhalvøya Eiendom AS, Vardar AS, VEAS, Lindum Oredalen AS, Hurum Kraft AS, Askershus AS, Asker Sentrum AS, Asker Produkt AS, Jobbhuset Hurum AS, Jobbhuset Røyken AS samt Sekkefabrikken kulturhus AS

5.7.2 Anskaffelser

Regjeringen vil at offentlige anskaffelser skal være en drivkraft for innovasjon og omstilling i norsk økonomi. Offentlige innkjøpere har stor mulighet til å bidra til utvikling i leverandørmarkedet ved å etterspørre nye og bedre løsninger.

Innovative (nyskapende) anskaffelser handler om:

- God planlegging og behovsvurdering
- Åpen dialog med leverandørmarkedet i en tidlig fase av anskaffelsesprosessen
- Ytelses- og funksjonskrav som beskriver hva du ønsker å oppnå fremfor å peke på løsningen/produktet

I noen tilfeller er det behov for å legge opp til å utvikle løsningen gjennom selve anskaffelsesprosessen, for eksempel ved prosedyrer og/eller metoder som konkurransepreget dialog eller innovasjonspartnerskap. Som *krevende kunde* kan Asker kommune gjennom sine innkjøp stimulere til innovasjon og utvikling av nye fremtidsrettede løsninger, for eksempel miljøteknologi, velferdsteknologi, medisinsk teknologi og farmasi.

En måte er å benytte FoU-avtaler overfor gründere og småbedrifter og medvirke aktivt til at lokalt posisjonerte næringsmiljøer informeres om store anbud i generell konkurranse. Kommunen kan i større grad informere næringslivet om kommende anskaffelsesbehov og således synliggjøre hvilke muligheter lokale virksomheter har for underleveranser til kommunale investeringer.

Næringsfaglig er det ønskelig at kommunen bruker regelverket så fleksibelt som mulig for å øke andelen lokale anskaffelser, og at innkjøpsmakten brukes for å stimulere til utvikling av nye produkter og nye tjenester.

Fakta (2019-tall)

- Asker kommune kjøper varer og tjenester for om lag 4 mrd. kr hvert år.
- For flere typer varer og tjenester skjer innkjøp i samarbeid med andre kommuner.
- Kjøp av varer og tjenester anskaffes ofte gjennom fremforhandlede rammeavtaler.
- Kommunen kan i anskaffelser ikke vektlegge f.eks. geografi eller lokal tilhørighet hos tilbyder.
- Kommunen fører i dag ingen oversikt eller rapporterer på lokale anskaffelser.

5.7.3 *Investor i Asker-funksjon*

I Asker nord fungerer markedet for bolig- og næringsutvikling godt, og området er rustet for vekst gjennom ledige arealer, infrastruktur og kollektivløsninger. I Asker syd (tidligere Røyken og Hurum kommuner) har mer nærhet til, og stimulering av, næringslivet vært nødvendig for ønsket arbeidsplassvekst. Eksempler på dette er at Røyken kommune hadde en egen næringsavdeling og politisk næringsutvalg. I tillegg hadde Røyken kommune et heleid investeringselskap, Røyken Eiendomsutvikling AS (nå Askerhalvøya Eiendom AS). Tilsvarende har omstillingsprosjektet Hurum 2020 vært nødvendig grunnet avvikling av celluloseproduksjonen på Tofte.

I en situasjon med mindre sterke markedskrefter vil det fortsatt være behov for særlig tilrettelegging for nye virksomheter på krevende områder og i Asker syd. En *Investor i Asker-funksjon* som kan bidra med stimulans som gir økte investeringer innen lager og logistikk, landbruk, sirkulærøkonomien og kraftkrevende virksomheter, er viktig for å snu utviklingen med tapte arbeidsplasser og stor utpendling.

En *Investor i Asker-funksjon* innebærer en samordning av kompetanse og handlingsrom på flere områder for å tiltrekke oss investeringer. God internkoordinering mellom direktørområdene Samfunnstjenester og Samfunnsutvikling sammen med næringsforeningen og kommunalt deleide selskaper som eks. VEAS, Lindum Oredalen og ikke minst Askerhalvøya Eiendom har samlet sett en god forutsetning for å agere utløsende slik at det stimuleres til vekst og utvikling.

Disse hovedelementene og et langsiktig fokus kan styrke utviklingen på krevende områder og i Asker syd.

Fakta (2019-tall)

- Store private og kommunale investeringer i Slemmestad og på Tofte gir muligheter for ny næringsvirksomhet.
- Flere stedbundne virksomheter innen plasskrevende sirkulærøkonomi er under utvikling.
- Askerhalvøya Eiendom har de siste ti år ledet utviklingen av Røyken næringspark med 500 arbeidsplasser og tatt strategiske utviklingsposisjoner i Røyken sentrum og i Slemmestad.
- Askerhalvøya Eiendom har en egenkapital på ca. 125 mill. kroner og har solide årlige overskudd.

Strategi for samarbeid og nettverk

- Asker kommune skal gjennom partneravtaler inngå formalisert nærings samarbeid med lokale interesseorganisasjoner og kompetansemiljøer for gjennomføring av kommunens næringspolitikk
- Asker kommune sammen med omkringliggende kommuner og fylkeskommuner skal ha formalisert nærings samarbeid der hele regionen sees i sammenheng

- Asker kommune skal jobbe målrettet for å sikre en større andel fylkeskommunale og statlige arbeidsplasser i kommunen
- Asker kommune skal gjennom innkjøp og anskaffelser stimulere til innovasjon og utvikling av nye lokale produkter og tjenester
- Asker kommune og næringslivet skal sammen tilrettelegge for grupper som i dag har utfordringer med å komme inn i arbeidslivet
- Asker kommune skal gjennom en koordinerende *Invester i Asker*-funksjon proaktivt arbeide for økt vertskapsattraktivitet og tilhørende næringsetableringer
- Asker kommune skal gjennom egen organisasjon og kommunale hel- og deleide selskaper understøtte strategier i temaplan næring
- Asker kommune skal vurdere å etablere et næringsutviklingsfond som bidrar til økt egendekning av arbeidsplasser
- Asker kommune skal i alt næringsarbeid legge til grunn FNs bærekraftsmål nr. 17, *Samarbeid om å nå målene*

5.8 Omdømme og synlighet

Bedriftene ønsker å tiltrekke seg attraktiv arbeidskraft, og det er konkurranse om kompetent arbeidskraft i Oslo-regionen. Mulighet for attraktive jobber sammen med bymessige kvaliteter og bokostnad er fundamentale drivere for hvor arbeidskraften bosetter seg.

En stor del av næringslivet i Asker konkurrerer i et globalt marked. Det gjelder ved kjøp og salg av varer og tjenester, men også med tanke på de ansattes kompetanse. Det blir viktig å sikre vår internasjonale profil gjennom samarbeid med nasjonale myndigheter og regionale interesseorganisasjoner der Norge og Oslo er de internasjonale merkenavnene som Asker kommune og næringslivet må forsterke med våre lokale fortrinn.

I konkurranse om arbeidskraft er det viktig for bedriftene å være synlige og ha en positiv profil. En kommune som leverer gode tjenester til innbyggerne kan bidra positivt til bedriftenes egen profilering.

Asker er kjent for å ha gode skoler, gode fritidstilbud, attraktive familieboliger, landlige omgivelser og en synlig politisk og kommunal ledelse. Viktige kommunikasjonsårer, som E18, går gjennom Asker. Vy tilbyr et svært godt togtilbud med hyppige avganger fra Asker stasjon. Flytoget sørger for god forbindelse til Oslo lufthavn Gardermoen.

Asker kommune skal være åpen og imøtekommende. Kommunen skal legge til rette for bedrifter og arbeidstakere på en god måte, og invitere til samarbeid om felles løsninger. Asker kommune ønsker lokalt næringsliv som engasjerer seg i politiske prosesser som gjelder næringslivets rammebetingelser, kvaliteten på kommunale tjenester samt utviklingen av Asker som bostedskommune.

Synliggjøring av fortrinnene ved å bo, leve, arbeide og drive næring i Asker kan bidra til å øke næringsattraktiviteten. Asker kommunes kvaliteter kan vises frem i flere kanaler.

Fakta (2019-tall)

- Fra spørreundersøkelse våren 2019 (se vedlegg) er det kjent at kommunens tilbud innen skole, idrett og frivillighet har betydning for næringslivets etablering og vekstvilje i Asker.
- Fra undersøkelser er det kjent at næringslivet er opptatt av at politisk og administrativ ledelse er synlige i næringslivets saker.
- Asker kommune bruker gode resultater i offentlige statistikker og undersøkelser til å underbygge sin visjon om å være ledende i landet på næringsutvikling.

Strategi for omdømme og synlighet

- Asker kommune skal gjennom samarbeid med organisasjoner og bedrifter styrke omdømmet til lokalt næringsliv og Asker som vertskapskommune
- Asker kommune skal gjennom samarbeid med organisasjoner og relevante kompetansemiljøer jevnlig markedsføre Asker som bo-, leve og besøkskommune
- Asker kommune skal jobbe aktivt for å være en servicevennlig næringskommune med stor vertskapsattraktivitet

5.9 Premisser utenfor temaplan næring

5.9.1 Infrastruktur og samferdsel

Landets viktigste transportårer for vei og jernbane går gjennom Asker kommune. Dette gir sentrale Asker mange fortrinn for næringslivet, men også betydelige utfordringer. Kommunens utfordringer er å vri enda mer av persontrafikken mot buss, tog og båt og dermed frigjøre begrenset veikapasiteten til nyttetransport og mer effektive kollektivløsninger.

Forbedring av infrastruktur, økt mobilitet og økt forutsigbarhet vil gjøre det mer attraktivt for etablering og drift av all næringsvirksomhet. Sentrale Asker bør ligge godt an med en av landets beste kollektivtilbud som randkommune til hovedstaden med dobbeltspor for toget, mange busslinjer og båtforbindelse i retning Bærum og Oslo.

Utbygging av E18 vil stimulere vekst og stedsutvikling i Asker nord. E134-utvidelser vil tilsvarende stimulere veksten i Follo/Drøbak samt Asker syd. Spikkestadbanen vil kunne løfte veksten langs toglinjen mot Asker med matebusser og økt frekvens. Kollektivtilbudet i Asker syd bør styrkes, hovedsakelig busslinjer på tvers internt i Asker syd, direkteruter til/fra Asker sentrum samt at opplevelsesnæringens motsykliske trafikkmønster hensyntas. Sist, men ikke minst, blir et pendlervennlig båt-tilbud fra Slemmestad, Vollen og Sætre (Holmen og Tofte på sikt) viktig for toveis-tilknytningen mot arbeidsmarkedet i retning Oslo.

For næringslivet er uforutsigbarheten knyttet til samferdsel og infrastrukturen det største problemet, da forsinkelser og manglende fremkommelighet gir store direkte og indirekte kostnader på driften og leveranseproblemer overfor kundene. Her må privatbilismen vike og erstattes med kollektive løsninger for å oppnå mer forutsigbarhet og kapasitet for nytte og næringstransport.

Askers høye utpendling må reduseres. Det vil gi store besparelser på samferdsel (veier, tog og busser) og mindre andel tapt arbeidstid. Forventede endringer i jobbreiser med mer utstrakt bruk av hjemme-/nærkontor vil også bidra positivt.

Nullvekstgrensen for personbiltrafikk i Asker nord sammen med forventede økte utgifter/avgifter for bilbruk til og fra arbeidsplassen kan ha negative konsekvenser for næringsutviklingen.

Fakta (2018/19-tall)

- Spredt utbygging og pendling genererer mye biltrafikk og medfølgende press på infrastrukturen.
- I og rundt Asker sentrum har fylkesveiene en ÅDT (årsdøgntrafikk) på 20 000 kjøretøy, dvs. mer enn på E18 (4-felt) gjennom Vestfold.
- Hver dag pendler 27 000 arbeidstakere ut av Asker og 20 000 arbeidstakere inn i Asker.
- Bare 20 000 bor og arbeider i egen kommune.
- Det kan ikke forventes at veisystemet i Asker får utvidet kapasitet eller at større samferdselsprosjekter i kommunen blir prioritert.
- Asker har 47 000 som er sysselsatt, 64 % bruker bil til/fra arbeid, 17 % bruker tog/buss til/fra arbeid, og 19 % sykler eller går til/fra arbeid (2018).
- Kollektivandelen ved jobbreiser er ikke vesentlig økt de senere år, men det er flere brukere.

Viktige næringsfaglige arbeidsoppgaver

- Bidra til at kollektivandelen for jobbreiser til/fra Asker øker og arbeidsreisetiden med buss eller tog internt i kommunen minker
- Jobbe for redusert bruk av bil til/fra tettstedene/lokalsentrene og at sentrene er attraktive møteplasser
- Ha kunnskap om næringslivets transportbehov ved utarbeiding av kommunale planer
- Samarbeide tett med andre kommuner, fylkeskommune og stat for å utvikle transporttilbudet
- Ha dialog med trafikkselskapene om å ivareta næringslivets behov for persontransport
- Frigjøre transportkapasitet ved å stimulere til flere kortreiste arbeidsplasser
- Stimulere til og ha tiltak for å redusere biltransport til/fra arbeid i rushtidene
- Utarbeide parkeringsregler i sentrumsområdene som gir mange brukere per plass per døgn
- Stimulere til pendlervennlig båttilbud for toveis-tilknytningen mot arbeidsmarkedet i retning Oslo
- Oppfordre bedriftene til å tilrettelegge for arbeidsreiser ved bruk av kollektivtransport, sykkel eller gange

5.9.2 Arealer og arealbestemmelser

Regulering og klargjøring av attraktive arealer for næring, bosetting og rekreasjon er en forutsetning for vekst. Asker har betydelige arealer å spille på, både til boligformål og næringsformål. Dette må utnyttes, særlig siden det blir stadig mindre arealer tilgjengelig innover mot Oslo og at Asker kommune har store uutnyttede arealer sør i kommunen.

Konkret innebærer dette at kommunen er helt avhengig av å ligge i forkant av utviklingen og å regulere en optimal bruk av arealer opp mot ønsket nærings- og befolkningsutvikling. En optimal arealdisponering oppnås best ved å se arealene i en regional sammenheng og i et tett samarbeid med nærliggende kommuner i området.

Attraktive næringsarealer langs E18 samt arealkrevende virksomheter i Asker syd (hovedsakelig langs E134 og på Tofte) blir viktig for å sikre økte investeringer innen lager & logistikk, landbruk, sirkulærøkonomien samt kraftkrevende virksomheter.

For området Asker syd er det mange lokale offentlige arbeidsplasser, men totalt sett for få kortreiste private arbeidsplasser i forhold til arbeidsstyrken. Dette medfører en betydelig andel bilbasert utpendling for mange som bor i dette området.

I Kommuneplan for Asker 2020–2032, Samfunnsdelen, legges det opp til næringsarealer (områder/steder) som gir muligheter for etablering av 15 000–20 000 nye arbeidsplasser i løpet av en 20-årsperiode.

I arbeidet med scenarioer i forkant av kommuneplanarbeidet er det skissert 500–550 flere arbeidsplasser i gjennomsnitt hvert år. Det er i arbeidene tatt hensyn til en noe forskjellig utvikling på næringer og geografi.

De fleste av disse områdene finnes i de eksisterende kommuneplaner, men bare et fåtall aktuelle vekstområder er byggeklare nå. Flere må reguleres eller omreguleres, og mange vil måtte ha rekkefølgekrav på transportkapasitet som forutsetning for igangsetting. Reviderte arealbestemmelser må være investeringsvennlige, tilpasset regional konkurranse samt møte behovene i næringslivet.

Det legges opp til størst prosentvis økning i Slemmestad, på Tofte, i Heggedal og på Dikemark. Områder med god infrastruktur prioriteres. Mesteparten av realveksten vil naturlig nok skje i Asker sentrum, Hvalstad, Nesbru og Billingstad, som allerede i dag har 60 % av alle arbeidsplassene i Asker.

Det legges opp til å benytte ABC-prinsippet slik at rett virksomhet legges på rett plass. Det legges vekt på kortreiste arbeidsplasser og det er ønskelig å arbeide for å bedre utnytte det antatte potensialet innen grønne næringer og reiseliv.

Fakta (2019-tall)

- Asker har 7425 dekar areal til bruk for næringsformål inklusive offentlig tjenesteyting. I tillegg er 5720 dekar satt av til fremtidig bruk. Dette utgjør i underkant av 4 % av Askers samlede areal.
- Hver arbeidsplass beslaglegger brutto 420 kvm flateareal. Dette viser at det er mye som kan oppnås ved fortetting både horisontalt og i høyden.
- I netto gjennomsnitt bruker en kontorplass 30 kvm, mens handel/service bruker 75–100 kvm, og lager/produksjon/verksted har enhetstall som er høyere enn dette.
- Kontorvirksomhet er dermed tre til fire ganger mer arealeffektivt enn øvrig næringsvirksomhet.
- Det er ikke utarbeidet statistikk som viser egnethet, størrelse samt tilgang/avgang på næringsarealer.

Viktige næringsfaglige arbeidsoppgaver

- Bidra til at næringsarealene i Asker øker i takt med arbeidsplassveksten og at kommunen til enhver tid har oversikt over tilgjengelige næringsarealer
- Aktiv dialog med bedriftene om alternativ lokalisering når næringsarealer omgjøres til boligformål

- Utnytte nye næringsarealer effektivt og prioritere disse der det er god kollektivdekning
- Aktivt veilede og orientere grunneiere og byggherrer som ønsker ny næringsutvikling
- Gi tydelige signaler til grunneiere og byggherrer om kommunenes ønsker for næringsutvikling og arealdisponering
- Prioritere tilstrekkelig næringsformål der kommuneplan og kommunedelplaner for E18 og Asker sentrum åpner for ny arealdisponering
- Prioritere tilstrekkelig næringsformål langs og i tilknytning til ny E134, og på Dikemark
- Vurdere konsekvensene ved konvertering av areal fra næring til boligformål
- Konkretisere betydningen av rekkefølgebestemmelser ved større næringsutbygging

6 Indikatorer

Indikatorer næring	Kilde	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
		resultat				ambisjon			
Være blant topp 10 på samlet plassering i NHOs Kommune-NM	NHO	12	12	13		12	12	11	10
Være blant topp 3 i Viken på samlet plassering i NHOs Kommune-NM	NHO	5	5	5		4	3	3	3
Veksten i arbeidsplasser skal minst være lik 50 % av veksten i befolkningen	SSB	56 %	168 %	9 %		>50 %	>50 %	>50 %	>50 %
Andelen som er bosatt og sysselsatt i egen kommune skal øke fra år til år	SSB	41,9 %	42,3 %	41,4 %		41,4 %	42,0 %	42,5 %	43,0 %
Nasjonalt jordvernmål om begrensning i omdisponering skal opprettholdes også for Asker (dekar)	SSB	23	260	90		15	15	15	15

7 Konsekvenser

Bærekraftsdimensjonene i Asker kommunes næringspolitikk

FNs bærekraftsmål deles inn i tre dimensjoner; økonomisk bærekraft, sosial bærekraft og miljømessig bærekraft. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030.

Asker kommune har utfordringer knyttet til alle de tre bærekraftsdimensjonene og endringsbehovet er stort. Klimaendringene er alvorlige, det forventes lavere økonomisk vekst, andelen yrkesaktive faller og ulikhetene i samfunnet øker. Bygg og anlegg, transport, IKT og matproduksjon er områder med stor miljøbelastning. Her er det et stort potensial for å fremme mer klimavennlige løsninger.

Kommunen skal føre en næringspolitikk som sikrer omstilling og en bærekraftig utvikling gjennom å være pådriver, tilrettelegger, tjenesteleverandør, arealmyndighet samt forbruker av ulike varer og tjenester.

Et konkurransekraftig næringsliv med fremgang og vekst er avgjørende for at Asker skal opprettholde og finansiere gode og velfungerende lokalsamfunn. Privat og offentlig sektor må innrette seg mot et samfunn med global konkurransedyktighet, grønn vekst og lave utslipp.

Bærekraft, klima og rapportering på klimarisiko vil få en stadig mer fremtredende plass i en bedriftsleders hverdag. Investorer trenger mer og bedre informasjon om den finansielle risikoen som selskaper står ovenfor som følge av klima og miljø utfordringer.

7.1.1 Økonomisk bærekraft

Et konkurransekraftig næringsliv er viktig for å sikre kommunen inntekter som kan gi innbyggerne de velferdstilbud de har behov for i fremtiden. For å sikre økonomisk bærekraftig innovasjon og effektivitet i tjenesteutviklingen er kommunen avhengig av et godt samarbeid med næringslivsaktører som er i forkant i de sektorene der kommunen har behov for kjøp av varer og tjenester.

I tråd med alle de tre bærekraftsdimensjonene må kommunen være bevisst på å se lokalisering i sammenheng med behov for arbeidsplasser, tilgjengelig arbeidskraft, tilgjengelighet til kollektivtilbud og andre servicefunksjoner.

Asker kommune har som mål at fremtidig næringsutvikling lokaliseres i nærheten av kollektivknutepunktene for å understøtte utviklingen av mer bærekraftige og levende tettsteder og begrense transportbehovet og klimautslippene. Næringsutvikling er samfunnsutvikling og dermed også et viktig premiss for god stedsutvikling.

Anskaffelser er et strategisk virkemiddel i arbeidet med å styrke Asker kommunes økonomiske bærekraft. Anskaffelser kan ha en viktig omstillingskraft i det grønne skiftet. Asker kommune vil i anskaffelsesprosessene stille krav til å ta i bruk klimavennlige løsninger, bruke lærlinger eller arbeidstakere med andre sosiale utfordringer så vel som innovasjon innen ny teknologi og sirkulærøkonomi.

7.1.2 Miljømessig bærekraft

Kommunen er en viktig aktør i omstillingen til lavutslippssamfunnet og har mye oppmerksomhet på å redusere utslipp av klimagasser. Asker kommune har et eget klimaregnskap og skal gå foran med et godt eksempel og gjøre klimavennlige valg. Kommunen kan bidra til reduksjon i utslippet av klimagasser gjennom sin rolle som lokal planmyndighet, eier av bygg og anlegg, grunneier, innkjøper, tjenesteleverandør, politisk aktør og samfunnsutvikler.

Kommunen har også en sentral rolle når det gjelder å formidle kunnskap, drive holdningsskapende arbeid og motivere til handling, blant annet ved å fremheve gode eksempler. Asker kommune søker å minimere miljøbelastningen og fremme klimavennlige løsninger gjennom alle utbygginger og anskaffelser.

Den miljømessige dimensjonen ivaretas også gjennom samarbeid og dialog med landbruket i kommunen. Tiltak i landbruket kan gi viktige utslippskutt av klimagasser. Kommunen bidrar gjennom forvaltning av tilskuddsordninger, lover, forskrifter og retningslinjer, og som planmyndighet og arealforvalter.

Asker har allerede mange profilerte grønne bedrifter. Kommunen har en rolle i å løfte disse frem og sørge for at næringslivet i Asker lærer av de grønne lokomotivene. Asker vil stimulere til at flere virksomheter, både private og kommunale, omstiller seg.

Asker kommune er en Smart City, hvilket er et globalt begrep som forklarer hvordan byer og tettsteder skal utvikles til å bli bærekraftige og moderne samfunn der både økonomiske og sosiale verdier og miljøhensyn preger samfunnsutviklingen. Dette innebærer at teknologi benyttes til å gjøre samfunnet til et bedre og mer bærekraftig sted å leve, bo og arbeide.

7.1.3 Sosial bærekraft

For å nå FNs bærekraftsmål og ivareta den sosiale bærekraften i Asker-samfunnet må nye løsninger utvikles i et samspill mellom offentlige virksomheter, forskningsmiljøer, innbyggere, sivilsamfunn og næringsliv. Samarbeid med næringslivet er avgjørende for å tilrettelegge for økonomisk selvstendighet og tilknytning til lokalsamfunnet for flyktninger og arbeidsinnvandrere. At flere mennesker får mulighet til å delta i yrkeslivet, er vesentlig for et sosialt bærekraftig samfunn.

Asker kommune vil videreutvikle samarbeidet mellom skole og arbeidsliv slik at elever gjøres bedre kjent med næringslivet, og næringslivet bereder grunnen for fremtidig arbeidskraft. I prosessen med å kvalifisere til jobb eller utdanning er tett samarbeid og partnerskap med næringslivet av stor betydning. Kommunen vil også ha dialog med Viken fylkeskommune for å sikre et godt samarbeid mellom næringslivet og videregående opplæring.

For å få gode kvaliteter i stedsutviklingen så vel som i tjenestene må kommunen involvere innbyggere og brukere. Bred medvirkning sikrer bedre og mer treffsikre planer. Gode og lett tilgjengelige IKT-løsninger som gir innbyggerne god informasjon og veiledning, bidrar til å gjøre kommunen mer tilgjengelig både for næringslivet og for innbyggerne.

Nye digitale løsninger kan bidra til mindre transportbehov og bedre ressursutnyttelse, hvilket er i tråd med alle de tre bærekraftsdimensjonene og er en viktig ambisjon for Asker kommune generelt.

8 Vedlegg

8.1.1 Foreløpig tiltaksplan

8.1.2 Kunnskapsgrunnlag

8.1.2.1 *NHO rapport – «Verden og oss, Næringslivets perspektivmelding 2018»*

<https://www.nho.no/publikasjoner/p/naringslivets-perspektivmelding/>

8.1.2.2 *SINTEF rapport – «Nye muligheter for Verdiskaping i Norge»*

<https://www.sintef.no/contentassets/5818f12cfe5a477e96221b99cf154500/rapport-nye-muligheter-for-verdiskaping-i-norge.pdf/>

8.1.2.3 *Næringsanalysen – «Asker kommune samfunnsdelen – Langsiktige analyser mot 2040»*

<https://www.asker.kommune.no/globalassets/nye-asker-kommune/kommuneplan/vedlegg/1-langsiktige-analyser-mot-2040.pdf>

8.1.2.4 *Oxford Research – «Samfunns-, nærings- og SWOT-analyse for Asker og Bærum kommune»*

8.1.2.5 *NHOs Kommune-NM 2020, SSB og Brønnøysundregistrene*

https://kommunenm.nho.no/files/Rapport_Kommune-NM_2020.pdf

8.1.2.6 *Næringslivstall for 2019*

<https://www.askershus.no/strategisk-n%C3%A6ringsplan>

8.1.2.7 *Temaplan næring – swot-analyse prosjektgruppen*

8.1.2.8 *Evaluering av forrige plan*

8.1.3 Oppsummering av dialogmøter

8.1.3.1 *Rapport Nye Asker markedsundersøkelse*

8.1.3.2 *Oppsummering 3 dialogmøter med næringslivet*

8.1.4 Næringsareal oversikt

8.1.4.1 *Nåværende og fremtidig næringsarealytnytelse i Asker kommune*

9 Begrepsliste/definisjoner

Arbeidsplass	Per definisjon sysselsatte mellom 15–74 år som mot betaling arbeider mer enn 1 time per uke. Telles på et telletidspunkt i desember hvert år
Sysselsatte bosatt	Sysselsatte som er bosatt i Asker og som har arbeid i Asker eller i en annen norsk kommune eller på kontinentalsokkelen
Sysselsettingsandel	Sysselsatte personer etter arbeidssted i prosent av befolkningen 16–66 år
Verdiskapning i privat næringsliv	Summen av lønnskostnader + driftsresultat på foretak registrert i kommunen
Verdiskapning per ansatt	Verdiskapning per ansatt. Ansatte arbeider i eller utenfor kommunen
Co-working/Innovasjonssenter	Sted der arbeidere fra ulike selskaper har kontorfellesskap med felles infrastruktur og servicetjenester samt ulik grad av kompetansehevende aktiviteter som tilbys leietakerne. Betaling i form av husleie mest vanlig
Kunnskapsintensive næringer	Næringer hvor andelen personer med høyere utdanning utgjør mer enn 33 prosent av total sysselsetting i næringen. Kunnskap kan forstås som <i>en tilstand av forståelse</i> , mens kompetanse mer som <i>en kapasitet til å håndtere et problem på en adekvat måte</i> .
Kulturell og kreativ næring	Næringsvirksomhet basert på fremstilling av kulturelle uttrykk som primært kommuniserer gjennom estetiske virkemidler
Omsetning varehandel	Omsetning av handelsvarer over disk og tilknyttet e-handel. Engros-/grossistsalg og salg/reparasjon av motorvogner er ikke med.
Foretak	En juridisk enhet som må være registrert for bl.a. å kunne drive næringsvirksomhet
Nyetablering	Antall nye foretak som er etableres. Nyregistreringer/eierskifte i eksisterende foretak telles ikke med.
Ungt Entreprenørskap	Ungt Entreprenørskap er en ideell, landsomfattende organisasjon som i samspill med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører jobber for å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv.

Det offentlige virkemiddelapparat	Privat og offentlig finansiert tilskudds-/ støtteorganer som Norges forskningsråd, Skattefunn, Innovasjon Norge, Oslofjordfondet etc.
Etablerertjeneste	Førstelinjetjeneste, individuell veiledning, ulike kurs og samlinger for kandidater som skal etablere egen virksomhet. I samarbeid med Bærum kommune. AskersHus er operatør. Ca. 600 deltakere per år. Finansieres i hovedsak ved overføringer fra fylkeskommunen
Samarbeidsalliansen i Osloregionen	Samarbeidsalliansen i Osloregionen består av 75 kommuner og 2 fylkeskommuner. Samarbeidsalliansen skal styrke Osloregionen som en konkurransedyktig og bærekraftig region i Europa
Sysselsettingsgrad	Andelen mellom 15–74 år som er sysselsatt
Egendekning	Andelen arbeidsplasser i kommunen i forhold til antall arbeidstakere i aldersgruppen 15–74 år
Vertskapsattraktivitet	Vertskapsattraktivitet handler om å være en attraktiv lokalisering for næringsvirksomhet der både næringsattraktivitet, besøks- og bostedsattraktivitet samt kunnskapsmiljøer inngår
Bærekraftige Asker Programmet	Programmet skal sikre en helhetlig og integrert tilnærming i arbeidet med implementering av bærekraftsmålene i Asker kommune
Triple bunnlinjen	Fokus på sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft

Medvirkning og forankring

Kunnskapsgrunnlaget og planarbeidet har vært gjennomført av en prosjektgruppe bestående av næringsssjefene Asbjørn Flo, Morten Bastrup og Ann Kristin Hagby, samt AskersHus AS v/Bjørn Langvik.

Endringer ref. endelig vedtak i Kommunestyret 14.sept.2021 – disse er nå innarbeidet i dokumentet:

1. *Endring av setning på s. 31 om båtpendling:
- Sætre tas inn i hovedteksten, Tofte og Holmen blir med i parentes.*
2. *Kapittel 5.3 Landbruk (jordbruk og skogbruk), forslag til nytt strategipunkt:
- Asker kommune og skognæringen skal i fellesskap legge til rette for et fortsatt aktivt skogbruk i kommunen, og jobbe sammen om initiativ som kan føre til etablering av ny industri basert på nasjonale bioressurser.*
3. *Tilleggspunkt næringsplanen legges under Kapittel 2.5 Iverksetting:
- Næringslivet og næringsforeningen involveres tettere i fremtidig dialog og prosess rundt næringsplanen. Gode kommunikasjonsprosesser er viktig for næringslivets eierskap til planen.*